БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

46-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 17 (11921) | 1969 оной январиин 21, вторник | Сэн 2 мүнгэн

[...]ЮЗ-4", „СОЮЗ-5" ГЭЖЭ ЗАМБУУЛИНАЙ ЖОЛООДОГШОДТОЙ [...]ОСОНУУДАЙ НИИДЭЛГЫЕ БЭЛДЭЛГЭДЭ ЗАМБУУЛИНАЙ ЗАМДА [...]АРГАХА БА ТЭДЭНИИЕ АМЖАЛТАТАЙГААР ЗАЛГАЛДУУЛХА [...]ЭРГТЭ, ЗАМБУУЛИНАЙ ЗАМААР НИИДЭХЭ ҮЕДЭНЬ НЭГЭ [...]ОО НҮГӨӨДЭ ОНГОСО ХУДАР ДЭЛХЭЙ ДЭЭРЭ АНХА ТҮРҮҮН [...] КОСМОНАВТЫН ОРОХО ХЭРЭГТЭ ХАБААДАҺАН ЭРДЭМТЭД БА [...]ОНСТРУКТОРНУУДТА, ИНЖЕНЕРНҮҮД, ТЕХНИГҮҮД БОЛОН [...]ДЭЛМЭРИШЭДТЭ, БУХЫ КОЛЛЕКТИВҮҮД БА ЭМХИНҮҮДТЭ

[...] КОСМОНАВТНУУД, НҮХЭД ВЛАДИМИР АЛЕКСАНДРОВИЧ ШАТАЛОВТА, [...]ИС ВАЛЕНТИНОВИЧ ВОЛЫНОВТА, ЕВГЕНИЙ ВАСИЛЬЕВИЧ ХРУНОВТО, АЛЕКСЕЙ СТАНИСЛАВОВИЧ ЕЛИСЕЕВТЭ

[...]дэтэ нүхэд!

[...]оной эхин замбуулинай дайдые шэнжэлэн [...]рэг совет эрдэм ба техникын гайхамшаг [...]жалтануудаар тэмдэглэгдээ. «Венера-5», [...]-6» гэжэ планетэнүүд хоорондын автомат [...]удые табиһанай һүүлээр «Союз» онгосо-[...]жолоодоһон совет дүрбэн космонавт гай-[...]ниидэлгээ амжалтатайгаар түгэсхэбэ.

[...]навтнууд В. А. Шаталов, Б. В. Волыновай [...]он Союз-4», «Союз-5» онгосонууд замбуу-[...]наар ниидэхэ үедөө хэдэ дахин онгосонуу-[...] жолоодожо, тэдэнээ тулгалдуулһан ба [...] байна. Онгосонуудаа залгалдуулһанай һүү-[...]онавтнууд Е. В. Хрунов, А. С. Елисеев [...]ус тустань амидарал хангажа шадаха онь-[...]эрэлгэнүүдтэй скафандрнуудые үмдөөд, [...]най дайда соогуур дабшан, «Союз-5» онго-[...]оюз-4» онгосодо ороо. Һүүлээрнь тэдэ он-[...] бэе бэеһээ һалажа ниидэһэнэй удаа Газар [...]рид хараалагдаһан райондоо бусаагдаа.

[...]тын бүхы үе соо онгосонуудай аппаратура [...] түхеэрэлгэнүүд һаадгүй. һайнаар хүдэлөө, [...]учно-техническэ шэнжэлэлгэнүүдэй ба тур-[...]удай программа амжалтатайгаар дүүргэгдээ.

[...]онуудай эрэлхэг зоригто экипажууд бүхы [...]уудаа бүрин дүүргэбэ.

[...] дээрэ анха түрүүн Замбуулинай дайдада [...] туршалга жолоодогшодтой онгосонуудай ниидэлгые, замбуулинай дайдада станцинуудые байгуулха хэрэг саашадань хүгжөөлгэдэ ехэ удха шанартай, научна ба арадай ажахын олон тоото зорилгонуудые шиидхэхэ арга олгоно.

Замбуулинай ниидэлгэ амжалтатайгаар бэелүүлһэнтэйтнай, орёо, харюусалгатай даабари дүүргэһэнтэйтнай дашарамдуулан, хүндэтэ нүхэд В. А. Шаталов, Б. В. Волынов, Е. В. Хрунов, А. С. Елисеев таанадые Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет үнэн зүрхэнһөө амаршална.

Эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернүүд, техни-гүүд ба хүдэлмэришэдые «Союз-4», «Союз-5» замбуулинай жолоодогшодтой онгосонуудай ниидэлгэдэ бэлдэхэ замбуулинай замда гаргаха, тэдэниие амжалтатайгаар залгалдуулха хэрэгтэ, хоёр космонавтын замбуулинай дайдаар ниидэхэ үедөө дэлхэй дээрэ анха түрүүн нэгэ онгосоһоо нүгөөдэ худар оролгые хангалгада хабаадаһан бүхы коллективүүд ба эмхинүүдые амаршалнабди.

Замбуулинай дайдада шэнэ замуудые гаргагша совет космонавтнуудта алдар соло!

Замбуулинай шэнэ онгосонуудые бүтээгшэ совет эрдэмтэдтэ, конструкторнуудта, инженернүүдтэ, техни гүүд ба хүдэлмэришэдтэ алдар соло!

Совет арадай бүхы илалтануудые үүсхэгшэ ба эмхидхэгшэ—Советскэ Союзай Коммунис партида алдар соло!

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ

СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ.

Советскэ Союзай Коммунис партиин [...]нтральна Комитедтэ, ССР Союзай Верховно [...]дэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

[...]-4», «Союз-5» онгосонуудые жолоодожо [...] амжалтатайгаар дүүргэһэнтэймнай да-[...]лан халуунаар амаршалһанайтнай түлөө [...]й баясхалан хүргэнэбди.

[...]лин соогуур ниидэхэ асари ехэ этигэл най-[...]уулһэнэйтнай түлөө баясажа байһанаа мэ-[...]дэ.

[...]йнгөө сохилжо байгаал сагта бүхы хүсэ [...], эрдэм мэргэжэлээ, дүй дүршэлөө манай Эхэ ороной түгэлдэр хүсэ улам бэхижүүлхэ, һалбаруулан хүгжөөхэ хэрэгтэ зорюулхабди гэжэ Коммунис партиин ленинскэ Центральна Комитедые, түрэл Советскэ правительствыен, бүхы совет арадые найдуулнабди.

Лётчик-космонавтнууд:

В. А. ШАТАЛОВ, Б. В. ВОЛЫНОВ, Е. В. ХРУНОВ, А. С. ЕЛИСЕЕВ.

1969 оной январиин 18. Космодром.

„СОЮЗ-4", „СОЮЗ-5" ГЭЖЭ ЗАМБУУЛИНАЙ ЖОЛООДОГШОДТОЙ ОНГОСОНУУДАЙ НИИДЭЛГЫН ПРОГРАММА БҮРИН ДҮҮРГЭГДЭЭ

ТАСС-ай мэдээсэл

«Союз-4», «Союз-5» замбуулинай онгосонуудай нэгэн доро ниидэлгэ амжалтатайгаар дүүргэгдээ.

Урид мэдээсэгдэһэнэй ёһоор, 1969 оной январиин 14—15-да «Союз-4», «Союз-5» гэжэ замбуулинай онгосонууд Газарые хэмэл одонуудай тойродог замда гаргагдаһан байгаа. Онгосонуудай ниидэлгын урда тээхи бэлэдхэл һайнаар, найдабаритайгаар хангагдажа, замбуулинай онгосонууд Газарые тойрохо замда гаргагдаһан байна. Түлхин дабшажа ракетэнүүдые залан жолоодохо, оньһон түхеэрэлгэнүүд онгосонуудые урид хараалагдаһан замдань хадууруулангүй гаргаха ябадал хангаа.

Научно-техническэ шэнжэлтэнүүд ба туршалгануудай программа бүрин дүүргэһэнэй һүүлээр, «Союз-4» онгосо январиин 17-до, «Союз-5»—январиин 18-да, командирнууд В. А. Шаталов, Б. В. Волынов, борт-инженер А. С. Елисеев, инженер-шэнжэлэгшэ Е. В. Хрунов гэгшэдһээ бүридэһэн экипажтаяа Газар дээрэ буугаа.

Космонавтнуудай һууһан замбуулинай онгосонуудай Газар дээрэ бууха аппарадууд заахашье хадуурангүй, урид заагдаһан районоо сэхэ бууба.

Газарта бууһанай һүүлээр бүхы космонавтнуудай бэень һайн. Летчик-космонавтнууд нүхэд Волынов, Шаталов, Елисеев, Хрунов ниидэлгын удаадахи медицинскэ шэнжэлэлгэнүүдые гарахын тула космодром дээрэ ерэнхэй.

«Союз-4», «Союз-5» гэжэ замбуулинай онгосонууд Газарые тойрохо замаар гурбан сүүдхэ соо ниидээ. Энэ онгосонуудай суттаа ниидэхэ үедэ научно-техническэ хэдэ хэдэн шухала туршалганууд хэгдээ.

Газарые тойродог хэмэл одонуудай зам дээрэ Дэлхэй дээрэхи анха түрүүшын замбуулинай туршалгын станци байгуулагдаһан, һаадгүйгөөр хүдэлһэн байна. Станци дээрэ научна шэнжэлэлгэ, адаглалта ба туршалгын хүдэлмэри дүрбэн хүнэй хэхэ таһалганууд бии байгаа.

Станциин таһалганууд соохи дараса, температура, шиит нойтоной ба агаарайнь бүридэл Газар дээрэхидэл адлирхуу байба. Станцинуудай таһалгануудайнь хоорондо телефонно холбоон байгуулагдаа.

Онгосонуудые залгажа, станци байгуулха үедэ онгосонуудые ойртуулха, тулгаха ба залгалдуулха автомат, гараараа залан жолоодохо оньһон түхеэрэлгэнүүд шалгагдажа, найдамтайгаар хүдэлдэг байһаниинь элирээ. Хүнэй һуужа ябаһан замбуулинай станциин ниидэхэ үедэ зүг шэгынь амжалтатайгаар тодорхойлхо, тогтууритай байдалда оруулха бүхы хүдэлмэри амжалтатайгаар дүүргэгдээ.

Хоёр космонавтын—инженер-шэнжэлэгшэ Хруновой, борт-инженер Елисеевэй—замбуулинай дайдада гаража, нэгэ онгосоһоо нүгөөдэ худар ороһон ушар гайхамшаг туршалга болоно.

Тусхай скафандрнуудые үмдэһэн космонавтнууд Хрунов, Елисеев замбуулинай дайда худар гараад, нэгэ час тухай соо байгаа. Тэдэнэр замбуулинай дайда соо хабсаралгын хэдэ хэдэн хүдэлмэри, кино ба фото буулгалга, научна шэнжэлэлгэ ба туршалгануудые хээ, мүн «Союз-4» онгосодо Газарһаа эльгээгдэһэн газетэнүүд, телеграмманууд ба бэшэгүүд абаашагдаа.

Ами аминдань ажамидарал хангаха регенерационно тухалай скафандрнууд замбуулин соо хүнэй һаадгүйгөөр ажаллаха эрхэ байдал хангаа.

Нэгэ онгосоһоо нүгөөдэ худар орохо үедэнь бүхы космонавтнуудай хоорондо, мүн Газар дээрэхи пунктнуудтай телевизионно ба радиогой саг үргэлжын найдамтай холбоон байгуулагданхай байгаа.

Научна ехэ шэнжэлэлгэнүүд, туршалганууд, адаглалганууд хэгдээ.

Тэрэшэлэн замбуулин соогуур ниидэхэ гол гуримууд туршагдаа, үүлэнэй, газар дээрэхи саһанай геолого-географическа онсо өөрэ бүридэлнүүд ажаглан харагдаа. Газарай ба одо мүшэнүүдэй гэрэлтэлгэ шэнжэлэн үзэгдөө, циклонууд ба тайфунууд харагдаа. Замбуулинай дайда соогуур ниидэлгын хүнэй бэе махабадта ямараар нүлөөлдэг байһан тушаа медико-биологическа шэнжэлэлгын ехэ программа дүүргэгдээ.

Ниидэлгын үедэ космонавтнуудай бэеынь элүүр медицинын талаар саг үргэлжэ ажаглагдан шалгагдажа байгаа.

Станциин экипажай гэшүүдэй орёо туршалгануудые хэхэ үедэ абтаһан медицинскэ телеметрическэ мэдээнүүдэй үндэһөөр хэгдэһэн тобшололнууд, радио-хөөрэлдөөнүүдэй мэдээнүүд, мүн телевизионно адаглалганууд ниидэлгын үедэ космонавтнуудай эрхим һайнаар хүдэлжэ гараһые гэршэлнэ.

«Союз-4», «Союз-5» гэжэ замбуулинай онгосонуудтай саг үргэлжын, найдамтай радио-холбоон байгуулагдаһан байна. Онгосонууд дээрэһээ телевизионно дамжуулганууд, репортажууд ходо шахуу хэгдэдэг байһан. Тэндэһээ харуулһан дамжуулгануудынь эли тодо байгаа.

Замбуулинай хоёр онгосые нэгэн доро жолоодохо, тэдэнтэй найдамтай холбоо байгуулха хэрэг Наукануудай академиин научно-шэнжэлэлгын суурянуудай, Газар дээрэхи адаглан хараха пунктнуудай ашаар хангагдаа.

Ниидэлгын бүхы шатануудта экипажуудай даабарял амжалтатайгаар дүүргэһэн, һайнаар хүдэлмэрилжэ шадаһаниинь даб дээрэхи бэлэдхэлэй хүдэлмэриин эмхидхэл һайнтай, сэхэ шугуй бэелүүлэгдэһэнэй ашаар түйлагдаа.

Бэдэрэлгын бүлэгүүд космонавтнуудые саг дары обёорхо, абаашаха хүдэлмэреэ һайнаар хангаа.

Ниидэлгын гол шухала дүнгүүд гэбэл:

— Замбуулинай онгосонуудые залан жолоодохо, бэдэрхэ, ойртуулха, тулгаха ба залгалдуулха хэрэг амжалтатайгаар дүүргэгдээ;

— Замбуулинда туршалга хэхэ, хүнүүдтэй станци байгуулагдаа;

— Хоёр космонавтын нэгэ онгосоһоо нүгөөдэ худар оролго бэелүүлэгдээ; замбуулинай дайдада ашаа абаашаха, заһабарилгын ба хабсаралгын хүдэлмэри хэхэ, замбуулинай замдахи станцинуудай экипажуудые һэлгэхэ гү, али аюул усалай болоо һаань, экипажуудые абарха арга саашадань олгохо туршалга хэгдээ;

— замбуулинай онгосонуудай ами амяараа ниидэхэ ба замбуулинай туршалгын станциин бүридэлдэ орожо ниидэхэ аргагадууд, оньһон түхеэрэлгэнүүдынь нэгэн доро шалгажа үзэгдөө;

— научно-техническэ, медико-биологическа шэнжэлтэнүүдэй, ажаглалтануудай ба туршалгануудай ехэ хэмжээтэй хүдэлмэри хэгдээ.

«Союз-4», «Союз-5» гэжэ замбуулинай онгосонуудай ниидэлгын дүнгүүд замбуулинай техникые саашадань нарижуулха хэрэгтэ шухала удха шанартай байха, мүн тэдэнь жолоодогшодтой ниидэлгэнүүдые ба замбуулинай замда научна, арадай ажахыда туһатай, жолоодогшодтой станцинуудые байгуулгын хэрэг хүгжөөхын тула хэрэглэгдэхэ байна.

БААТАР ХҮБҮҮДЭЭРЭЭ БУРЯАД ОРОН ОМОГОРХОНО



Зураг дээрэ: лётчик-космонавтнууд (зүүн гарһаа) Алексей Елисеев, Евгений Хрунов, Владимир Шаталов, Борис Волынов.

ТАСС-ай фотохронико.

БАЯРТАЙБДИ

Замбуулинай захагүй дайдые шэнжэлхэ зорилгоор совет космонавтнуудай гайхамшагта баатаршалга гаргаһандань аргагүй ехэ баяртайбди. Эдэнэй түйлаһан илалта манай ажабайдалда нилээдгүй ехэ нүлөө үзүүлһэн байна. Ушарынь гэхэдэ, бидэ хүдөөгэй ажалшад КПСС-эй октябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлжэ, Совет гүрэнэй үндэһэ һуури табигша В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн һайндэрые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө социалис мүрысөө үргэн дэлисэтэйгээр ябуулһан байнабди. Харин мүнөө эдэ космонавтнуудайнгаа захагүй замбуулинай дайдада хэхэ хүдэлмэриингөө программые амжалтатайгаар бэелүүлжэ, түрэл газартаа, түрэһэн нютагтаа амжалтатайгаар бууһандань бүри ехээр омогорхон баясажа байһанаа мэдүүлнэбди.

Энэ болбол бүхы совет арадай ээлжээтэ гайхамшаг илалта гэжэ бидэ тэмдэглэнэбди. Теэд бидэ мүнөө эдэнэй түйлаһан баатаршалгада харюу болгон абаһан уялгаяа, хараалһан түсэб даабаряа саг болзортонь бэелүүлхэбди гэжэ найдуулнабди.

Ц. ЖИГЖИТОВА,
С. ЦЫРЕМПИЛОВА,
Баргажанай аймагай Аргатын совхозой 1-дэхи отделениин хонишод.

НАЙДАНАБДИ

«Союз-4», «Союз-5» онгосонуудай замбуулинай дайдаар аяншалжа, орёо бэрхэ даабари дүүргэжэ түрэл газартаа бусажа ерэһэниие манай совет эрдэм наука ба техникын, алдарта космонавтнуудаймнай агуу ехэ амжалта гэжэ тоолонобди.

Гайхалтай даа, замбуулинаар ниидэжэ ябаад онгосонуудаа холбожо, хоёр космонавтнуднай нэгэ онгосоһоо гаража, нүгөөдэдэнь ороод бусажа ерэбэл. Иимэ юумэ болохо юм гэжэ ямар хүнэй ухаанда оробо гээшэб?

Омогорхохол ёһоороо омогорхонобди совет космонавтикын шэнэ амжалтануудаар. Ойрын сагта үшөөшье бүри гайхалтай амжалта түйлагдаха бэзэ гэжэ үнэн зүрхэнһөө найданабди.

Р. ТУЛУЕВ,
Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой тракторна бригадые даагша.

БУЛТАНАЙМНАЙ АМЖАЛТА

[...]рба гаран жэлэй саада [...] дэлхэй дээрэ эгээн түрүүшын хэмэл одоной дэлхэе тойрон ниидэхэдэ бидэ, [...]яашад хэды ехээр баяр[...] бэлэйбибди. Тэрэ гэһээр [...]он жэлнүүд үнгэрөө. Тиимэ үедэ хүнэй замбуулинай [...]осоор һуужа дэлхэйе [...]ра тойрохо, онгосоһоо гаража замбуулинай дайдаар [...]идэхэ гээшэ үльгэр шэнги [...]гаа. Мүнөө эдэ бүгэдэ [...]эн дээрэ бэелүүлэгдэнэ. [...]ий Гагарин, Валентина [...]ешковаһаа эхилээд хэды[...]он баатарнуудай замбуулинай заха хизааргүй дайдаар ниидэжэ ерээб даа!

[...]эдэ үдэрнүүдтэ Совет оро[...]ймнай космонавтнууд В. А. Шаталов, Б. В. Волынов, А. С. Елисеев, Е. В. Хрунов гэгшэд «Союз-4», «Союз-5» гэһэн онгосонуудта һуужа дэлхэйе тойрожо ябахадаа, гайхамшагта баатаршалга гаргаба. Космонавт нүхэр Шаталов онгосоёо гараараа жолоодожо «Союз-5» онгосотой залгалдуулһан байна. Харин Е. В. Хрунов, А. С. Елисеев гэгшэд онгосоһоо онгосодо орожо, хүн түрэлтэниие гайхуулаа.

Бидэ, тарияашад бүхы совет арадтайгаа хамта космонавтнуудайнгаа энэ амжалтаар омогорхонобди. Энэ бултанаймнай амжалта болоно. Юуб гэхэдэ, бүхы совет арадай түсэб уялгануудаа һайнаар дүүргэжэ, орон дотороо коммунизм байгуулха хэрэгтэ ехэ илалта түйлана.

Энэ амжалта маниие үшөө һайнаар хүдэлхые уялгална. Бидэ мүнөө жэл таряанайнгаа ургаса бүри дээшэлүүлхээр шиидэнхэйбди. Энэ уялгаяа дүүргэхэл байхабди.

Е. БУТАКОВ,
Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тракторна-тариян ажалай бригадын бригадир, Социалис Ажалай Герой.

БҮХЫ ДЭЛХЭЙЕ ГАЙХУУЛБА

Замбуулинай «Союз-4», «Союз-5» онгосонуудые совет космонавтнуудай жолоодон ниидэжэ захалхада, бүхы дэлхэйн арад зон баяр баясхалантайгаар адаглан хаража, космонавтнуудай баатаршалгаар омогорхобобди.

Манай Ленинэй орденто ЛВРЗ-гэй шэрэм шудхалгын цехэй хүдэлмэришэд эдэ үдэрнүүдтэ эршэ зоримгойгоор ажаллан, Владимир Александрович Шаталовай, Борис Валентинович Волыновай, Алексей Станиславович Елисеевэй, Евгений Васильевич Хруновой ниидэлгые анхаралтайгаар хаража, «Союз-4», «Союз-5» онгосонуудай бэе бэедээ дүтэлэн залгалдажа, космонавтнуудай нэгэ онгосоһоо нүгөөдэдэ ороходонь бүришье ехээр урмашан баясаа.

Манай баатар космонавтнуудай бараг һайнаар бусажа ерэһэндэнь баясажа, энээндэ харюу болгон бүри һайнаар ажаллажа байнабди.

М. МАНДАРОВ,
ЛВРЗ-гэй хэбшэн, Улаан-Үдын горсоведэй депутат.

ШЭНЭ ИЛАЛТАДА ЗОРИГЖУУЛНА

Үүлэгүй сэнхир замбуулинай дайдаар ниидээд бууһан Эхэ оронойнгоо эрэлхэг габьята хүбүүд тухай радиогоор соносоод байхадань, сэдьхэл зүрхэеэ хүдэлгэнгүй байжа болоогүй. В. А. Шаталовай, А. С. Елисеевэй, Е. В. Хруновой түйлаһан энэ гайхамшаг амжалтань совет наука ба техникын үргэн арга боломжотой байһыень үшөө дахин гэршэлээ.

Манай Бэшүүрэй совхозой малшад болон механизаторнууд амжалтаяа бүри арьбадхан, шэнэ түйлалтануудые түйлахын түлөө эрмэлзэжэ байнхай. Теэдшье иимэ үе сагта һуужа байгаад, хаба эршэеэ гаргангүй байхынь аргагүй ха юм. Шэбэртын, Нарин-Заганай һү һаалиин фермын һаалишад үнеэн бүриһөө үшөө ехэ һү һаахын түлөө оролдожо байна. Жэшээлхэдэ, һаалишад Д. Гармаева, Д. Дармаева, Д. Будаева гэгшэд абаһан социалис уялгануудаа болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө эрмэлзэнэ. Социалис уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ байһандань багаханшье һэжэг түрэгдэнэгүй.

Би мүнөө үедэ совхозойнгоо буруудые харууһалнаб. Шэгнүүрыень дээшэлүүлхын түлөө оролдожо байдагби. Бүри эршэтэйгээр саашадаа хүдэлхые оролдохоб. Амжалта түйлаха гээшэ манай зайлашагүй нангин зорилго болоно бшуу.

З. ШОЙМПОЛОВА,
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат, Бэшүүрэй аймагай Бэшүүрэй совхозой малшан.

ПАРТИЙНА ХРОНИКО

ТҮНХЭН. Һаяхан аймагай түб — Хэрэн тосхондо һургуулинуудай партийна эхин организацинуудай секретарьнар сугларжа, хүдөөгэй ажалшан зоной дунда лекци, элидхэлнүүдые яажа үнгэргэхэ тухайгаа хөөрэлдэбэ.

КПСС-эй райкомой секретарь нүхэр Н. И. Крючков семинар дээрэ элидхэл хэхэдээ, аймагай олонхи һургуулинуудай багшанар арад зоной дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулдаг болоо гэжэ тэмдэглээ. Толтой болон Түнхэнэй дунда һургуулинуудай, Туранай найман жэлэй һургуулиин багшанар малшад, таряашадай дунда һонирхолтой темэнүүдээр лекцинүүдые уншана. Гэбэшье, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй алдарта ойе угтуулан лекци, элидхэлнүүд бүришье олоор уншагдаха ёһотой. Энээндэ һургуулинуудай партийна эхин организацинууд ехэ үүргэ дүүргэхэ байна.

Семинар дээрэ шухала асуудалнууд зүбшэгдэжэ, недели бүхэндэ колхоз, совхозуудай фермэ, отарануудта багшанар-агитаторнуудые эльгээхэ, КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдые малшадта гүнзэгыгөөр ойлгуулха тэлсэгдэбэ. Гадна пятница бүхэндэ хүдөө тосхонуудаар Ленинскэ үдэрнүүдтэ зорюулагдаһан хэшээлнүүд үнгэргэгдэхөөр хараалагдана.

Һургуулинуудтахи партийна эхин организацинуудай секретарьнарай семинар дээрэ Хэрэнэй дунда һургуулиин багша Н. Ф. Усольцева һурагшадые В. И. Ленинэй ажабайдалтай танилсуулха, тэдэнние Коммунис партида дуратайгаар хүмүүжүүлхэ тухай лекци уншаа.

Б. БИРБАЕВ.

* * *

УЛААН-ҮДЫН АЙМАГ. «Улаан Оронго» колхоздо эмхидхэгдэһэн лекторнуудай бүлгэмдэ эндэхи дунда һургуулиин багшанар олоороо хабаадана. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй алдарта ойе угтуулан хүдөөгэй лекторнуудай ямар хүдэлмэри үнгэргэжэ байһан тушаа колхозой парткомой секретарь Пётр Нимаевич Нимаевтай хөөрэлдэхэдэ, нигэжэ мэдүүлбэ:

— Мүнөө үедэ партийна организацимнай колхознигуудай дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулхын тула тодорхой зорилгонуудые табинхай. Недели бүхэндэ ленинскэ үдэрнүүд үнгэргэгдэдэг болоо. Тэрээндэ нютагаймнай багшанар һонирхолтой лекцинүүдые уншана. Мүн клуб соогоо В. И. Ленинэй ажабайдал харуулһан тусгаар булан түхеэржэ байнабди.

Холын гүүртэ, отарануудай малшадай дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдажа захалаанхай. Оронгын дунда һургуулиин багша нүхэр Б. Ж. Базаров Нарһата толгойдо ошожо, «Ленинизм — илагдашагүй хүсэн» гэһэн темээр лекци уншаба. Мүн лектор нүхэр Н. Б. Сампилов һаяхан малшадай дунда лекци үнгэргөө. Тэдэнэр фермэ, гүүртэнүүдээр ябахадаа, хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар парти, правительствынгаа табиһан зорилгонуудые малшадта ойлгуулдаг. Тиихэдэ һаяар нютагайнгаа интеллигентнүүдые бултыень суглуулжа, хөөрэлдэхөөр байнабди.

Тэндэ ленинскэ үдэрнүүдтэ агитколлективэй ямар хүдэлмэри ябуулха тухай хэлсэгдэхэ, агитатор бүхэндэ тодорхой даалгабари үгтэхэ болоно. Колхоздомнай үнгэргэгдэжэ байһан ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ партийна организацимнай коммунистнууд бүхэн эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, артелиингаа ажалые бүтээсэтэйгөөр эмхидхэхын түлөө оролдожо байна.

Т. ЦЫРЕНОВ.

ГҮНЗЭГЫ ҮРЭМДЭЛГЭ

Буряадай геологическа управлениин Озерно экспедициин геологууд һаяхан 1600 метр газарай гүн руу үрэмдэлгэ хэжэ дүүргэбэ. Манай Буряад орондо анха түрүүшынхеэ иимэ гүнзэгыдэ үрэмдэлгэ хэгдэбэ гээшэ гэжэ геологууд мэдүүлнэ. Тус үрэмдэлгын ашаар 1000 метр гүнзэгыдэ түүлгаанай, 1350 метртэ цинкын хэбтэшэнүүд элирүүлэгдээ.

Озерно экспедициин геологуудай энэ хүдэлмэриие техническэ талаарнь А. А. Попов хүтэлбэрилжэ, үрэмдэлгын мастернууд С. И. Ермолин, А. И. Глебов, И. А. Чувашов болон бусад һара бүриингөө даалгабариие 143 процентээр дүүргэдэг байгаа.

К. СУДАНОВ.

ХҮРШЭ ОБЛАСТЬНУУДАЙ ДҮЙ ДУРШЭЛҺӨӨ

ҮХЭРЭЙ МЯХА ЕХЭЭР АБАХЫН ТҮЛӨӨ

Партиин XXIII съездын Директивэнүүд дотор энэ табан жэлэй туршада мал ажал хүгжөөхэ, илангаяа мяха ехээр абаха талаар тодорхой зорилгонууд хараалагданхай. Энээнэй үндэһөөр манай республика хониной, үхэрэй мяха абаха шэглэлтэй боложо байна.

Гансахан һайн мяха абаха хараатайгаар үхэрнүүдые үсхэбэрилхэдэ юугээрээ зохид бэ гэхэдэ, тэдэниие хонидой бэлшэжэ болохогүй холын, һарьдагай бэлшээридэ ябуулха, жэлэй дүрбэн сагта һайн шанартай үхэрэй мяха гүрэндэ тушаажа байха арга колхоз, совхозуудта олгоно бшуу. Урдань үхэрнүүдые үбэлдөө олоор шахадаггүй байхада, гүрэндэ тарган мяхан намартаал ородог һэн. Үбэлэй, илангаяа хабарай һарануудта тарган мал гүрэндэ тушааха тухай бодохо аргагүй байгдаа.

Харин 1968 онһоо эхилжэ республикымнай зарим колхоз, совхозууд мяха абаха шэглэлтэй ажахынууд болгогдоо. Захааминай, Ахын аймагуудай бүхы колхоз, совхозууд, мүн Түнхэнэй, Хэжэнгын, Ярууны, Хоринын аймагуудай, «Скотооткорм» трестын зарим совхозууд иимэ ажалтай болоһон. Мяха, һү, бусад продуктнуудые үйлэдбэрилжэ байһан ажахынуудые гансата мяханай мал үсхэбэрилдэг совхозууд болгон хубилгаха гээшэ тиимэшье бэлэн хэрэг бэшэ. Эндэ үнеэдые харууһалха, тугал, бяруу түлжүүлхэ гурим хубилгаха, үнеэдэй байрануудай досоохи түхеэрэлгэнүүдые һэлгэхэ, малшадай түлбэри шэнэдхэн гуримшуулхаһаа гадна малайнгаа үүлтэр ондоо болгохо саг ерээ.

Тээсгэн республикымнай хэдэн мэргэжэлтэд, совхозой директорнууд, партийна хүдэлмэрилэгшэд мяхалиг үхэр мал үсхэбэрилхэ дүй дуршэлтэй танилсахаяа Казахай ССР ошоһон байна. Тэндэ хүдөө ажахын эрдэмэй кандидат Алексей Васильевич Черекаевай хүтэлбэрилдэг «Анкатинский» совхоздо хүрэгдөө. Энэ ажахы мяхалиг үхэрнүүдые үсхэбэрилгөөр орон доторoo суурхадаг юм. Уралаһан гасуурта дайрагдадаг талада эмхидхэгдэһэн энэ совхоз 1965 онһоо эхилжэ мяхалиг үүлтэрэй Казахскэ сагаан толгойто үүлтэрэй үхэр үсхэбэрилхэ племзавод болонхой.

Энэ совхоз жэл бүри 5000—5300 центнер тарган үхэрэй мяха центнерэй 105 түхэригөөр гүрэндэ худалдана. Харин эндэ абтаһан мяханай өөрынь үнэ сэн центнерэй 89 түхэригтэ хүрэнэ. Шахалганда байһан малай шэгнүүрые 1 центнерээр нэмээхэдэ 55—56 түхэриг гаргашалагдана. Тэдэнэр үхэр бүхэнөө 18—20 һаратайдань 420—450 килограммда хүргэжэ гүрэндэ тушаана. Иимэ малһаа абтаһан сэбэр мяханиинь 59—62 процент болодог.

Нютагай байдал харалсажа, мяхалиг үүлтэрэй мал элдэб аргаар үсхэбэрилхэдөө, тэжээлээр хямһаг ажахыда тугалнуудые түргэн зуура түлжүүлхэ, тэдэниие эхэһээнь таһалха үедэ (8 һаратайдань) 180—210 килограммда хүргэхэ шухала гэжэ тэдэнэр тоолоно.

Баян ургаса абажа, тэжээлээр элбэг байдаг ажахыда үсхэбэрилэгдэдэг мяхалиг малые 15—17 һаратайдань 320—360 килограммда хүргөөд, гүрэндэ тушаахада зохид гэжэ тэдэнэр дурадхана. «Анкатинский» совхоз мэтэ бэлшээрээр элбэг ажахы гүрэндэ тушааха үхэрнүүдээ 18—20 һаратай болоторнь харууһалаад, 420 килограммһаа доошо бэшэ шэгнүүртэйгээр гүрэндэ тушаана. Жэл хахадтандаа тушаагдадаг малынь хоёр зун бэлшээгдээд, нэгэ үбэл тэжээгдэнэ. Гүрэндэ тушаагдаха малынь заабол тарган байдаг. Мүн тэдэнэр эхээ хүхэхэеэ болиһон бяруунуудые түргэн зуура түлжүүлхэ гэжэ оролдоно. Тиигээгүйдэ тугалнуудые эхэдэнь табижа түлжүүлдэг арга гаргашаяа харюулдаггүй байна.

Мяхалиг мал үсхэбэрилхэдөө хоёр шата илгаруулха шухала гэжэ тэдэнэр тоолоно. Түрүүшынхинь—түл абаха, тугалнуудые эхэтэйнь 8 һаратай болоторнь түлжүүлхэ үе. Хоёрдохинь—эхэһээнь һалгааһанай удаа түргэн зуура түлжүүлжэ, шахан таргалуулха саг.

Түрүүшын шатада абтадаг олзонь гэхэдэ, гансал 8 һаратай тугалнууд болоно. Эдэ тугалнуудай өөрынь үнэ сэн доошолуулхын тула эндэхид 100 үнеэн бүхэнһөө 100 тугал абаха гэжэ оролдоно. Тиимэһээ ототой үнеэдые түбэггүйгөөр оложо, саг соонь үрэжүүлхын тула бэлшээринүүд дээрээ томо, жэжэ таһалгатай хорёонуудые баринхай. Малые искусственна аргаар үрэжүүлхэ өөһэдынь станци эндэ бии. Совхозой 1200, үмсын 500 үнеэд энэ станциһаа абтаһан үрөөр үрэжүүлэгдэнэ. Тусхай лабораторитой искусственна үрэжүүлгын пункт «ГАЗ-69» автомашина дээрэ түхеэрэгдэжэ, жолоошон осеменатор хоёр бүхы гүүртэнүүдые үдэртөө 2 дахин эрьежэ, ототой болоһон үнеэдые бүхыдэнь үрэжүүлжэ үрдинэ. Иимэ аргаар үнеэдые үрэжүүлхэдэ гаргашань нилээд хямдараа. «Анкатинский» совхоздо 1 үнеэе бухаар үрэжүүлхэдэ урдань 12—13 түхэриг гаргашалагдадаг һаа, мүнөө тэрэнь 4 дахин бага болоо. Мүн 100 үнеэн бүриһөө абтадаг тугалайшье тоо олошороо. Хэрбээ 1965 ондо 100 үнеэн бүриһөө 65—70 тугал абадаг байһан һаа, мүнөө тэрэнэйнгээ тоо 95—100 хүргөө. Үнеэн бүриһөө тугал абажа түлжүүлхэ бүхы арга боломжо эндэхид хэрэглэнэ гэхэдэ алдуу болохогүй.

Мяхан болгожо худалдаха хараатайгаар мал үсхэбэрилхэдөө үнеэдээ нэгэдэхи кварталда тугаллуулхада экономическа талаараа ашаг олзотой гэжэ эндэхи малшадай дүй дүршэл харуулна. Энэ хаһада түрэһэн тугал ногооной ургатар түлжэжэ үрдеэд, зунай бэлшээриин үедэ тобиржожо, эхэһээнь таһалхада зохид болоод байдаг. Нүгөө талаараа энэ үе соо гараһан тугалнуудые түлжүүлхэдэ зунайхиһаа нилээд бага гаргаша гарадаг гэжэ тоологдоно.

Үнеэдэй олоороо түрэжэ эхилхэ үеые бэлэдхэл һайнтайгаар угтажа, абаһан тугалнуудаа эхэтэйнь хамта байлгажа түлжүүлнэ. Эндэ тугалай тусхай байра гэжэ үгы юм. Харин үнеэдэйнгээ байһан байра соо түл абаад, тэндэнь лэ томо болгоно. Үнеэд байра соо уяатай байдаг, урда таладань бага бага дулаалагдаһан, тугалнуудай олоороо байха байра түхеэрэгдэнхэй. Тугалнуудые эхэтэйнь хамта нэгэ байра соо түлжүүлхэдэ дулаан байхаһаа гадна харууһаниинь хүнгэрнэ.

Эхээ хүхэжэ байһан тугалда элдэб тэжээл эдюулжэ һургадаг. Бүдүүн болон шэмэтэ тэжээл эдижэ һураһан тугал эхэһээнь таһалхадашье муудадаггүй. Үнеэдһээ илгагдаһан тугалнууд түрүүшын бүлэгтэ суглуулагдажа, һайн тэжээл дээрэ түлжүүлэгдэнэ. Энэ бүлэгтэ байһан мал нэгэ һарын туршада соо нарин нягтаар харууһалагдана. 30 хоногой үнгэрэмсөөр эдэ тугалнууд ондоо бүлэгтэ оруулагдана. 300 килограмм татадаг болоод, хоёрдохи бүлэгтэ ороһон бяруунууд саашадаа бүдүүн, шэмэтэ тэжээл дээрэ түлжүүлэгдэнэ. Эндэ 3 һарын туршада байлгагдана.

Иигэжэ элдэб тэжээл эдижэ шадаха болоһон бяруунууд шахан таргалуулгын гүүртэдэ орно. Эндэхи малнууд үбһэ, талха тарянай зүйл хоёроор ехэнхидээ шахагдадаг. Иимэ аргаар үхэр шахан таргалуулхада гаргаша багаар хэгдэхэһээ гадна мал мяхалиг болоно. Залуу мал түргэн зуура түлжүүлээд, шахан таргалуулхада тэжээл багаар гаргашалагдана.

Үбэлжэлгэһөө зунай бэлшээридэ гараха, зуһаланһаа үбэлжөөндэ орохо хоёрто эндэхид шухала анхаралаа хандуулна. Энэ хоёр хаһын һэлгэлдэдэг апрель, ноябрь һаранууд та тэжээлэй тусхай рацион табигдажа, мал нарин нягтаар харууһалагдадаг. Иимэ эрилтын табигдадаг дээрэһээ малынь үбэл зунгүй шэгнүүрээ нэмээнэ. Эндэхи мал жэл соо дунда зэргээр сүүдхэдэ 802 граммаар нэмэһэн байдаг. Малда эдюулхэ таряа талханай зүйлдэ заатагүй үбһэнэй ба һолоомоной гурил байдаг.

Мяхалиг малаа гаргаша багатайгаар харууһалхын тула элдэб арга хэрэглэнэ. Жэшээнь, гүрэндэ тушаагдаха дүтэлһэн малаа шахахадаа уянгүй, бүлэг бүлэгөөрнь хямда сэнтэйгээр баригдаһан, һэлгэгдэдэггүй дэбдихэртэй хотон соо байлгана. 120 үхэрэй байдаг гүүртэдэ малай тэжээл эдихэ хобтонууд, таряа талханай зүйл хэхэ тэбшэнүүд недели соо нэгэл дахин тэжээлээр дүүргэгдэдэг.

Үхэрэй хамуу шэрхэгээ арилгаха, шүргөөлдэхэ түхеэрэлгэнүүд уһалуури бүхэнэй хажуугаар тодхоотой. Иимэ түхеэрэлгэнүүд мүн лэ бэлэхэнээр хэгдэнхэй. 5 сантиметр тухай бүдүүнтэй, 2 метр ута хоолой газарта зоогоотой. Энэ хоолойн дээдэ үзүүрһээ тонгоо гээд, хажуу тээшээ гараһан 3 хоолойе мэшээгээр хэдэн дахин оройжорхидог. Энэ гурбан хоолойн оройдо хододоо креолинтай байдаг 5 литрэй амһарта тодхоотой. Креолинтай амһартаһаа гараһан гурбан миллиметр нүхэтэй нариихан нууд хоолой мэшээгүүдтэ хүрэжэ, тэрэниие креолинаар үдэр һунигүй норгодог. Уһанда ерэһэн үхэр энэ мэшээгтэ бэеэ шүргөөжэ, зохолһон газартаа креолин түрхижэрхинэ.

Малай тэжээл эдидэг хобтонууд шарга дээрэ нариихан һургаагуудаар гү, али хабтагайгаар хэгдэдэг. Энэ хобтын утань 5—6 метр, үндэрынь 2,5 метр, үргэниинь 2 метр юм. Иимэ ехэ хобто соо хэгдэһэн силос үбэлэй хүйтэндэ недели соо хүрэдэггүй. Тиимэһээ мал доодо талаһаань эди эдиһээр дууһадаг. Үхэрэй талха таряанай зүйл эдидэг тэбшэ гахайнхида адли түхэлтэй юм. Элдэб орёо оньһотой техникэ ажалдаа хэрэглэжэ, үхэрэйнгөө мяханай үнэ сэн дээшэлүүлхэгүй гэжэ эндэхид нэн түрүүн оролдоно. Үнэ сэнгээр ехэ барилга болон техникэ ажалдаа хэрэглэнгүй, малаа 400—450 килограммда хүргэжэ, гүрэндэ тушаадаг дээрэһээ ажалайнь бүтээсэ һайн, абаһан мяханиинь хямда сэнтэй байдаг.

Хүдэлмэри зүбөөр эмхидхэжэ, ажалай түлөөһэ зохидоор тогтоохо асуудалнуудта эндэхид онсо анхаралаа хандуулна. Үхэр харууһалдаг байра, түхеэрэлгэнүүд актын ёһоор даалгагдадаг. Иимэ бригадануудые мэргэжэлтэд гү, али дүршэл ехэтэй малшад хүтэлбэрилнэ. Үсөөн малтай бригада ахалагша үхэршэндэ даалгагдана. Мяхалиг мал үсхэбэрилгэдэ хабаатай үхэршэд болон мэргэжэлтэдэй ажалай түлбэри малай шэгнүүрэй хэр зэргэ нэмэһээрнь тогтоогдонхой. Жэшээнь, тугалтай үнеэдые харууһалдаг үхэршэнэй ажалай түлөөһэн, хүдэлмэриин даабари иимэ: гурбан хүндэ 120 үхэр даалгагдана. Нэгэ хүн зунай сагта—45 үхэр, үбэлжэлгын үедэ—35 үхэр харууһалха ёһотой. Үбэлжэлгын үедэ тугалай шэгнүүрэй нэмэлтын центнер 13—түхэриг 28 мүнгэ, зунай сагта—9 түхэриг 42 мүнгэн түлэгдэнэ.

Тугалтай үнеэдые үбэлжэлгын үедэ харууһалхада һара бүри нэгэ үнеэнэй 1 түхэриг, зунай һарануудта—80 мүнгэ үхэршэдтэ түлэдэг. Техник-үрэжүүлэгшын түлөөһэн үрэжүүлэгдээд, хээлитэй болоһон үнеэдэй тоогоор тогтоогдоно. Түрэхэ болоһон үнеэн бүриин 1 түхэриг техник-үрэжүүлэгшэдэ түлэнэ. Абтаһан тугал бүхэнэй түлөө үхэршэдтэ 1 түхэриг 50 мүнгэ үгтэнэ. Тэрээнһээ гадна, түсэбһөө гадуур абтаһан нэмэлтэ шэгнүүрэй центнер бүхэнэй түлөө үхэршэд иимэ түлбэри абана: үхэр бүхэнэйнгөө шэгнүүр сүүдхэдэ 601—700 граммаар нэмээхэдэнь—10 түхэриг, 801—900 граммай—15 түхэриг. 900 граммһаа дээшэ нэмээбэл—20 түхэриг.

8 һараһаа дээшэ болоһон мал харууһалдаг хүн бүхэндэ үбэлэй сагта—50 үхэр, зундаа—75 үхэр даалгагдана. Малайнгаа шэгнүүр 1 центнерээр нэмээһэнэйнь түлөө: үбэлжэлгын үедэ—14 түхэриг; зунай бэлшээриин хаһада—7 түхэриг 60 мүнгэ үхэршэдтэ түлэдэг. Тэрээнһээ гадна, түсэбһөө гадуур абтаһан нэмэлтэ шэгнүүрэй центнер бүхэнэй түлөө үхэршэдтэ иимэ нэмэлтэ түлбэри үгтэнэ: үбэлжэлгын үедэ мал бүхэнэйнгөө шэгнүүр сүүдхэдээ 451—600 граммаар дээшэлүүлхэдэнь—10 түхэриг, 600 граммһаа дээшэ нэмээжэ шадаа һаань—15 түхэриг. Зунай бэлшээриин үедэ сүүдхэ бүри 551—600 граммаар нэмээхэдэнь—5 түхэриг, 601—700 граммаар—10 түхэриг, 700 граммһаа дээшэ нэмээхэдэнь—15 түхэриг.

Үхэр мал үсхэбэрилдэг «Анкатинский» совхозой дүй дуршэл, малшадайнь ажалай түлбэриие али-али талаһаань шэнжэлжэ үзөөд, республикымнай эбэртэ бодо малай трест... гөө мэдэлэй совхозуудай... эмхидхэлэй, ажалай т... шэнэ гурим тодорхойлжо... зарим ажахыда туршажа... рэгтэй гэжэ һанагдана.

Эндэхи партийна орга... дирекциин болон мэрг... малшадайнгаа дунда пар... хидхэлэй, политическэ ехэ... ри ябуулһанайнь ашаар... тинский» совхоз гайхам... жалтануудые туйлана. ... малшан бүхэн даажа аб... лаа һайн мэдэхэ юм. Үх... һалха, зоотехническэ ... ёһоор малдаа тэжээл эди... кусственна аргаар үрэж... хэ мэтэ хүдэлмэри шад... гаар, оролдосотойгоор ...

«Анкатинский» совхоз... лиг мал үсхэбэрилхэ дүй... тухай энэ бишыхан стат... дорхойгоор хэлэхын арг... бэшье, мяха абаха шэгл... публикымнай бүхы со... түлөөлэгшэд тус ажахын ... ажалай онол аргатай т... байна. Тиимэһээ мяха а... лэлтэй ажахы бүхэн ... ский» совхозой малшадай... риһөө нютагайнгаа эрхэ... таарамжатай юумыень... өөһэдынгөө ажалда нэ... бэзэ гэжэ найдагдана.

КПСС-эй ЦК-гай ... Пленумэй табиһан шиидх... дые дүүргэхын тула адуу... хүсэд хүрэхэ тэжээлээр ... лохо хүдэлмэри эсэшэ ... гөөр ябуулагдаха, орой... мяха, һү, нооһо болон ... дөө ажахын продукци ... абадаг болохо зэргэтэй... ряадай АССР-эй колхо... зуудта хони үсхэбэрил... хүргэхэ тухай» РСФСР... нистрнүүдэй Соведэй ... ёһоор республикымнай а... хони үсхэбэрилхэ шэглэ... хоһоо гадна мяхалиг м... рилжэ, үхэрэй мяха ех... дадаг болохо хараатай.

Хэрбээ 1967 ондо рес... най 16.6 мянган тонн... мяха абаһан һаа, 1975 ... нээ 30 мянган тонно... юм. Энэ үе соо үхэрэй м... мянган тонноһоо 41.2 м... нодо хүргэгдэхэ. Байгша... публикымнай гүрэндэ ту... мянган тонно мяханай ... дынь гэхэ гү, али 25.5 м... нонь үхэрэй мяхан байх... рилгонуудаа нэрэтэй тү... дүүргэхэ бүхы арга бол... республика доторнай бии...

В. И. Ленинэй түрэ... жэлэй ойн хүндэлэлдэ а... тада жагсаһан республик... доө нютагай ажалшад... ЦК-гай октябриин Плену... хэбэринүүдые дүүргэхэ... ехэхэн хубитаяа оруу... ниинь дамжаггүй.

Н. МЕД...
КПСС-эй обкомой се...

РЕПОРТАЖ

ХЭЛЭҺЭН ҮГЭНЬ БАТА

Эртэ үглөөгүүр. Газаа гарахада — һаял наранай гаража байха үедэ бүри хүйтэн, тала дайда шара тооһоор хушагдашанхай.

— Хэн радио шагнааб, газаамнай яагаа хүйтэн бэ. Яажа эдэ малаа түргэн шэгнэжэ дүүргэхэмнай гээшэб? — гэһээр газааһаа даарад гэжэ ороһон нэгэ үхэршэн пэшэнэй дэргэдэ дулаасажа байһан нүгөөдүүлдээ хандана.

— Хэды гэхэ юум даа. Үглөөгүүр 38 градус гээ һэн. Наранай гараха багаар үшөө нэмэһэн лэ байха. Дулаасаад гарая даа,— гэжэ ахалагша малшан Александр Данилович Попов нүхэртөө харюусана.

Дулаан байраһаа һая гаргагдаһан хашарагуудыень харахада, хабтагар уусатайнууд, хоорондоо мүргэлдэжэ байгаад, хорёо соогуураа ишээ тиишээ гүйлдэнэ, харайлдана. Эдэнэрэй ингэлдэжэ, бухиндаагаа гаргажа байхыень харахада урматай. Шахалганда табигдаһан 420 толгой залуу малда сүүдхэдээ 2,5 килограмм үбһэн, 20 килограмм силос, 3 килограмм ороохо таряанай зүйл, 5 килограмм хэршэжэ бүйлүүлһэн һолоомон үгтэнэ. Иимэ һайн тэжээл дээрэ шахуулһан малынь сүүдхэдээ дунда зэргээр 700—800 грамм хүрэтэр шэгнүүрээ нэмэжэ, түргэн сат соо мяха ехэтэй болоо.

— Эдэнэрэй зариманиинь намар, октябриин һүүл багаар эндэ асархаламнай тамир тэнхээгүйхэн байһан юм. Тиигэжэ ехэ багаарнь хоёр ондоо болгожо эдэнэрээ илгаад, шахалганда табиһан байгаабди. Эдэнэрэйнгээ 235 толгой малые дулаан хашаа соо үлээр, һунигүй уяанда байлгажа, байра дээрэнь хүдэлгөөнгүй эдеэлүүлээд, уһалаад байгдана,—гэжэ нүхэр Попов хөөрэнэ.

...Дулаасад гэһэн үхэршэд бултадаа газаашаа гаража, шахамалнуудаа шэгнэжэ оробо. Түрүүшынь хашарагай шэгнүүр 277 килограмм татаба.

— О-оһоо, энэмнай яһала һайнаар таргалһан байбал! Александр Данилович, намар хэды шэнээн килограмм татаа бэлэй? гээд үхэршэн К. Ф. Шелехов һонирхоод абана.

— Намар ерэхэдээ зариманиинь 150—170-аад килограмм һэмнай даа. Яһала болоо бэшэ гү?

— Болоо даа, болоо. Иигээд ерэхэлээрээ абаһан уялгамнай бараг onохонь бэшэ гү?!—гэлдэжэ байгаад, үхэршэд хүхилдэнэ.

Сүүдхэдээ 700—800 граммаар шэгнүүрээ нэмэжэ эхилһэн хашарагууд дунда зэргээр 330 килограмм, зариманиинь 400 гаран килограмм хүрэтэр шэгнүүртэй болоожо, гүрэндэ тушаагдаа.

Дурсагдагша фермын үхэршэд А. Д. Попов, К. Ф. Шелехов, Н. Н. Демин, И. А. Усольцев, А. Г. Нетелин, А. И. Ларионов гэгшэд үбэлэй үедэ шахамалнуудай шэгнүүрые сүүдхэдээ дунда зэргээр 800—1000 граммаар нэмээе гэлсээд, Түнхэнэйнгөө аймагай ажахын үхэршэдэй дунда мүрысөө үүсхэһэн юм. Эдэнэр аймаг доторoo бусадһаа урид гүрэнтээ тоосоод байхадаа, иимэ уряа гаргаһан байгаа. «Сибиряк» колхозой энэ уряа КПСС-эй райком, аймгүйсэдкомоор һайшаагдажа, аймагай ажахын малшад шэнэ мүрысөөндэ оролсоһон байна. «Сибиряк» колхозой тус фермын үхэршэд нёдондо абаһан уялгаяа үнгэрһэн ноябриин нэгэндэ дүүргэхэдөө, дүрэндэ 3795 центнер тарган мяха тушаажа, аймаг дотороо түрүү һууринуудай нэгые эзэлһэн юм.

Пролетариатай агууехэ багша В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулжа шэнэ, дэмшэлүүлэгдэһэн уялга абахадаа, эдэнэр түсэбтэ табан жэлэйнгээ түсэбые 1970 оной апрелиин 22-то дүүргэхэбди гэжэ тангариглаһан байна. Тиигээд байхадаа эдэнэр байгша оной үбэлэй һарануудта 650 толгой хашараг шахан таргалуулжа, тус бүриинь шэгнүүрые 325 килограмм болгоод, гүрэндэ тушааха гэлсээ бэлэй.

Шэмэрүүн хүйтэн үбэл дунда иимэ амжалта туйлаха зорилго урдаа табиһан үхэршэд малай эдихэ үбһэ тэжээл саг соонь бэлэдхэһэн байгаа. Тиигэжэ малые эдэлүүлхэ тусхай рацион зохёогдожо, бүйлүүлагдаһан һолоомо, концентрат малдаа үгэхэ болоһон юм.



— Бидэнэр урдань малдаа үбһэ, һолоомо, силосшье үгэхэдөө гараараа зөөдэг һэмди. Мүн шэбхэ шабааһыеньшье арилгаха хүдэлмэреэ гараараа хэдэг байгаабди. Харин мүнөө эдэ хүдэлмэринүүд сүм оньһон аргаар хэгдэдэг болохоороо, бидэнэй ажалые хүнгэдхэжэ үгэхэһөө гадна, бидэндэ сүлөө саг олгоһон байна, — гэжэ эндэхи малшад омогорхолдоно.

— Сүлөөтэй болообди гэлдээд бидэнэр гэр гэртээ тарашадаггүй, зүгөөр малайнгаа харууһанай хойноһоо хаража, дутуу дундаяа шалгажа байлагбди,—гэжэ эдэнэр зүб лэ тобшолол хэнэ.

Фермын хүдэлмэришэд үдэр, һунигүй ээлжээ ээлжээгээр эндээ дежурлажа байгаад, малайнгаа эдихэ хоол бэлэдхэдэг болонхой. Иигээд байхадань уланда байһан малынь хараа байса һайжаржа эхилһэниинь мэдээжэ. Эдэ үдэрнүүдтэ тэрэ уянда байһан хашарагуудай гүрэндэ тушаагдахада, нүгөөдэ — үлэһэн 200-гаад залуу малынь энэ уланда оруулагдаа, шахалганда табигдаа.

Үбэлэй һарануудта 650 мал шахан таргалуулха... нэрэтэй түрэтэйгөөр ... түлөө оролдожо эхилһэ... үшөө 230-аад залуу мал... дээ нүүлгэн асаржа ...

Ехэ амжалта туйлахы... һоо эрмэлзэн, хамсыга... ороһон үхэршэдэй түрүү... хараад үзэхэдэ, эдэнэр... уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөө... тэхэнь лабтай.

Б. ЦЫРЕМПИ...
манай ...

Зураг дээрэ: тус фермы... шэд шахамалнуудайгаа ...

СОЦИАЛИС ОРОНУУДТА



Кубын республикын ажалшад революциин илалтаар 10 жэлэй ойн 1969 оной январиин 1-дэ тэмдэглэбэ. Эндэхи ажалшад Советскэ Союзай ба бусад социалис оронуудай туһаламжатайгаар орон доторо социализм амжалтатай байгуулжа байна. Ороной промышленность болон хүдөө ажахы түргөөр хүгжэжэ байнхай. Зураг дээрэ: республикын ниислэл—Гавана.

ТАСС-ай фотохронико.



Чехословакиин барилгашад туб хотын ажалшадта шэнэ бэлэг барюулба. Орон доторхи түрүүшын газар доогуур ябадаг харгы эндэ баригдаба. Зураг дээрэ: газар доохи харгын нэгэ зал соо.

ЧТК —ТАСС-ай фото.

ЗАМБУУЛИНАЙ БААТАРНУУД ХӨӨРЭНЭ

„Союз-4“ онгосын бууhан газарта уулзалга болобо

алгынгээ hүүлээр ойр зуура , космонавтнууд Владимар ов, Алексей Елисеев, Евгений заншалта ёhоор журналист й уулзаа. Энэ үдэр корреспон хэзээ хэзээнэйхиhээ олон тай байшоо. Ушарынь халаа шадарай замда хабсаргагдаhан дээрэхи түрүүшын туршал станциин космонавтнуудтай болоо бшуу.

мир Шаталовта ТАСС-ай кор ент түрүүшынгээ асуудалаа

сын «үүдэнэй нээгдээд» Бай танине ниидэлгэдэ мордо ханинар-космонавтнуудаа даа, ямар мэдэрэл танда ту-

Нэгэдэхеэр, энэ ушар гэнтэ бо- Тэдэниие би бүхэли сүүдкэ зэгээб. «Союз-5» онгосын харахадань, тэдэнэй хөөрэлд- лааб. Тиигэбэшье «үүдэ тон- ь» би дуулахадаа, илангаяа баясааб. Уулзахынгаа урда «Айлшалыт!» гэhэн плакат ор зураад байгааб. Баярайн эрэлые дамжуулха үгэнүү- олохонь бэрхэтэй.

ниортнай газарhаа танда рааб?

гэтэнүүдые, түрэлхидhөө, е ниидэлгэдэ мордохуулhан ой командаhаа бэшэгүүдые Тобшоор хэлэхэдэ, обоо отог енцинүүдые асараал даа. уншаха саг ниидэлтын арлар хараалагдаагүй байгаа Энэниие «түсэбhөө гадуур» хэрэгтэй болоо.

ей Елисеевтэ асуудал:

оhоо замбуулинай дайда руу най түрүүн ямар шэнги тухай хөөрэжэ үгыт.

Тэнгэри хаб хара байгаа. Газар хүрин үнгэтэй аад, хахадынь үүлээр бүрхөөн хушагдаhан байгаа hэн. Иимэ оршон байдалда замбуулинай онгосонууд илангаяа hүртэйгөөр харагдана. Тэдэнэр газар дээрэхидэ орходоо hураггүй тоёор үзэгдэнэ. Тэдэниие стендүүд дээрэ, заводой цехүүдтэ харадаг байгааб. Замбуулинай станци нюдэ hаргуулма ялагар, гермошлемой хүсэтэ светофильтрнүүдшье тэрэнииень hулаpуулнагүй. Манай станци Газарай урда тээ, заха хизааргүй замбуулин соошье угаа hүртэйгөөр үзэгдэнэл даа.

— Замбуулинай дайда руу гарахаяа байhан нүхэдэйнгөө хубсалжа байхадань, Борис Волыновай туhалжа байхыень бидэнэр телевизорээр хараа hэмди. «Союз-4» онгосо соо ороод байхадаа хубсаhаяа яажа тайлаабта?

— Программын ёhоор би тэдээндэ туhалааб,—гээд Владимир Шаталов харюусаа. Тэдэнэй ороhон таhаг нилээд уужамшье hаань, хубсаhаа тайлахала нилээд бэрхэтэйхэн юм.

«Союз-5» экипажай гэшүүд хэды багта өөрынгөө командир Борис Волыновтай hүүлшынхеэ хөөрэлдэhэн байнаб гэжэ журналистнууд hонирхоо.

— Бидэнэр тэрээнтэй хододоо холбоотой байгаабди, удааруулгын двигательнэ оньhо түхеэрэлтые шалган тааруулжа үзэhэнэйнгөө hүүлээр, золтойтоор ниидэхыень тэрээндэ хүсөөбди. Борис маанадта иигэжэ хэлээ: «Дорьбоогүй зөөлэнөөр буухыетнай таанадта хүсэнэб! Газар дээрэ уулзатараа!» —гээд Евгений Хрунов хөөрөө.

— «Союз-4» онгосо соо уулзалгаяа таанад яажа тэмдэглээбта?

— Ороhонойнгоо hүүлээр удангүй «найр» хээбди. Түс бүридөө гурбан туб үхэр нюдэнэй шүүhэ уугаабди.

— Владимир Александрович, онгосонуудай залгалдахада танда ямар шэнги байгааб. Иигэжэ залгалдалга анха түрүүн гараар жолоодолгоор бэелүүлэгдээ ха юм.

— Угаа соогтой дорюунууд байгаабди. Машина минии мэдэлдэ хүсэдөөр оронхой гэжэ мэдэрхэдэ илангаяа аятай байгаа. Иимэ үгэ дууламгай аппарадые наhан соогоошье жолоодожо үзөөгүйб.

— Замбуулинай станциие жолоодоходо бүри хүшэр гү?

— Бэшэ. Газарые тойрон дабшадаг станци ганса онгосо шэнги минии бүхы командые мүн лэ наринаар дүүргэдэг байгаа.

— Ниидэлтын ямар үень танда эгээн лэ мартагдашагүй байгааб?— гээд бидэнэр Алексей Елисеевhээ асуугаабди.

— Сонхоор «Союз-4» онгосые минии харахан үе.

— «Союз-5» онгосые сонхоор харахадаа би баhал баярлааб. Онгосонууд бүхөөр залгагдаа гэhэн тэмдэгые прибор дээрэ харахада намда бүришье ехэ мартагдашагүй мэдэрэл түрөө,—гээд Владимир Шаталов нэмээжэ хэлэhэн байна.

— Космодром дээрэ ниидэхын урда тээ «Союз-5» гэжэ замбуулинай онгосо соо ороходоо би эгээн лэ ехээр баясааб,—гээд Евгений Хрунов хэлээ.

Газарые тойрон дабшадаг замбуулинай станци соо хүдэлмэрилхэдэ ямар бэ гэжэ журналистнууд hонирхоо.

— Угаа аятай зохид эрхэ байдал бии гэжэ сэхэ хэлэхэ байнабди. Тусхайлбал, орбитальна таhаг соо бэедээ hаад хэнгүйгөөр ажаллахадашье, амархадашье аятай зохид. Сэхынь хэлэхэдэ, энэ тон hайн онгосо болоно. Газар шадарай замда научна шэнжэлэлгэнүүдые хэхэдэ эрхим hайн эрхэ байдал тэрээн соо бии болгогдонхой.

— Хөөрэн дэгдэлгэ тухай та юу хэлэжэ шадаха байнат? Газар дээрэхи ямар мэдэрэлтэй жэшэжэ болохоб?

В. Шаталов:

— Энэ ехэл гайхалтай байдал гэшэ. Би мүнөөшье хүрэтэр дэгдэн хөөрэжэ ябанаб гэжэ hананаб. Али нэгэ тээшээ дэгдэшэхэгүйнь тулада энэ микрофониие бүхөөр бариад байhайб гэжэ hананаб.

А. Елисеев:

— Би нилээд лэ хүхюутэй мэдэрэл гэжэ хэлэхэ байгааб. Жэшээлхэдэ, орбитальна таhаг соо ороходош хэншьетүй байха. Гэнтэ харан гэхэдэш, таhагай үhээ доро ямаршьеб hанагдаагүй түхэл маяг эзэлhэн Женя хүдэлмэрилжэ hуухал.

Е. Хрунов:

— Физиологическа талаhаань хаража үзэхэ болоо hаа, энэ мэдэрэлые Газар дээрэхи ямаршье юумэнтэй сасуулан жэшэжэ шадахагүй байнаб. Бэе угаа хүнгэн шэнги болошодогынь гайхалтай. Дэгдэн хөөрэжэ байхадаа, ямаршье мэргэжэлтэдэ таарахаар угаа hайн хүдэлмэриин стол түхеэржэ болохо гэжэ этигэнэб.

Евгений Хруновhоо асуугаабди:

— Сүлөөтэй саттаа экипаж юу хэдэг байгааб?

— Сүлөөтэй саг байгаагүй. Үргэhэ нойто зорюулхаар түсэблэгдэhэн сагhаа хэдэн часые бидэнэр хэрэглэжэрхёо хабди.

— Ямараар унтаабта?

— hайнаар.

— Хаана?

— Заримамнай hандалида hуугаад, нүгөөдүүлнай орбитальна таhаг соо унтаhан байна. Жэшээлхэдэ, би «Союз-5» онгосын диван дээрэ унтааб. Нүгөөдэ онгосо соо hүниие hандали дээрэ hуугаад үнгэргөөб.

— Жэшэжэ үзэхын тулада бидэнэр байрлалгын элдэб вариантнуудые хэрэглээбди. «Байрын талмай» маанадта яhала дутамаггүй хүрэхөөр байгаа. Таhалганууд соо диван, унтадаг дэбдихэр-мэшэгүүд бии. Тэрээн соо ороходо дулаан, аятай. Гол юумэн гэхэдэ, тэдээн сооhоо хайшааншье үгы боложо гээгдэхэгүйш.

— Замбуулинай дайдада ябаад, почто абахада аятай гү?—гээд бидэнэр Шаталовhаа асуугаабди.

— Аятай даа, гайхалтайшье, hанаанда орохооршье бэшэ байгаа. Газетэнүүдые уншажа үрдеэгүйбди, Газарта буутараа уншангүй үлөогөөбди. Зүгөөр «Правдын» ба «Известиин» номернуудта өөhэдынгөө гарнуудые табижа, январиин 16 гэжэ тэдээн дээрэ тэмдэглэжэ үрдеэбди.

— Замбуулинай дайда руу ерээдүйн ниидэлгэнүүдые анхаралдаа абалсабал, өөрынгөө ниидэлгые та ямараар сэгнэхэ байнабта?—гээд бүхы космонавтнуудта юрэнхы асуудал бидэнэр табяабди.

Энэ асуудалда Владимир Шаталов түрүүлжэ харюусаа.

— Бүри орёо нарин, олон янзын туршалтануудые хэхэ зам манай ниидэлгэ нээжэ үгэнэ гэжэ би hанаха байнаб. Сааша саашадаа удаан сагай ниидэлгэнүүд хэгдэхэ байна ха юм. Жэшээлхэдэ, шэнжэлэлгэ хэхын тулада хэрэгтэй болохо саг ехээр дутаддадаг байгаа. Олон юумые мэдэжэ, хаража, Газарта асархые хүсэгдэдэг байгаа бшуу. Сэхэ руунь хэлэхэдэ, бидэнэр яарадаг, үргэhэ нойроошье хаhажа, сагаа алмадаг байгаабди.

Хэдэн онгосонуудhаа бүридүүлэн байгуулагдаhан Газарые тойрон дабшадаг станцинууд, Газарые тойродог томо түхеэрэлгэнүүд ерээдүйдэ байгуулагдаха болоно. Иимэ шухаг станцинуудые хододоол Газар дээрэ буулгажа байха гээшэ бодолгүй ябадал болохо байна. Энэ ушарта зам дээрэнь экипажуудыень хирэ хирэ болоод лэ hэлгэжэ байха арга боломжо нээгдэнэ. Онгосын гэмтэлдэ ороод, туhаламжа үзүүлжэ хэрэгтэй болоод байгаа hаань, мүнөөнэй программаар хараалагдаhан hанал бодолые хэрэглэн энээниие шиидхэжэ болоно.

Ниидэлгын түгэсхэлдэ таанадта ямар мэдэрэл түрөөб: Газар дээрэ бусаhандаа баярлаа гүт, али замтай ба иимэ гайхамшаг онгосотой хахасаhанаа шаналаа гүт?—гэhэн нилээд орёо асуудал космонавтнуудта табигдаа.

Космонавтнууд иигэжэ харюусаа:

В. Шаталов:

— Сэхыень хэлэхэдэ, ехэнхинь би шаналааб гэжэ hананаб. Газар дээрэ угаа удаан саг соо бэлэдхэжэ, бүхы программын ёhоор даалгабари дүүргэхэ hорилго хэhэн аад, Газарые тойрон дабшадаг түрүүшын станцитай гэнтэ хахасаха гээшэ аятүй гэжэ би hанажа байгаа hэм.

Е. Хрунов:

— Ниидэлгын дүнгүүдээр hанаалаа ханахаhаа ондоо тиимэ ехэ мэдэрэл намда түрөөгүй.

А. Елисеев:

— Энэ асуудалда харюусахамни намда бэрхэтэй байна. Иимэ hанал бодол бүхы ниидэлгын үе соо намда түрэдэггүй байгаа. Парашюдаар аажамаар буужа ябаха үедөө бүхы наhан соогоо бэлэдхэл хээбди гэжэ hанахаар байhан хэрэгэй иимэ түргэнөөр дүүрэхэдэ ямаршьеб мэдэрэ түрөөл даа. «Доромнай Караганда гэжэ Женя Хруновой намда хашхархадань, энээниие би илангаяа ехээ мэдэрээб. Фабрикануудай хоолой утаае, түмэр замые, үндэр вольтн линиие бидэнэр харахадаа хараалагдаhан газартаа сэхэ бууджа ябанабд гэжэ ойлгообди. Саашадаа hанал бодолдо эзэлэгдэхынишье аргагүй болоо Бидэнэр таанадаар халуунаар угтаа даабди.

Саашанхи түсэбүүд тухайнь космонавтнуудhаа асуугдаа.

В. Шаталов:

— Маанадай шэнэ ниидэлгэнүүды хэхые хүсэнэб, иимэ ниидэлгэнүүдэ бүри олон байхые хүсэнэб. Замбуулинай дайдые шэнжэлхэ элдэб программануудые дүүргэжэ шадахаа hайн онгосо манайда бии.

Е. Хрунов:

— Намдуу түбшэн байдалда ниидэлгынгээ тоосоо хэхэ гээшэ миний түрүүшын түсэб болоно.

А. Елисеев:

— Замбуулинай ниидэлгэдэ дахяад хабаадалсаха гээшэ түрүүшын най хүсэл эрмэлзэлгэ болонол даа Тусхайлбал, Газарые тойродог за дээрэхи хүдэлмэри үргэлжэлүүлхые бүри олон янзын программаар онгосын газаа тээ удаан саг соо хүдэлхые ехээр хүсэгдэхэ байна.

* * *

Космонавтнууд Карагандагай хүзонтой, журналистнуудтай халуун гараа барилсаад, врачнуудта үдэшүүлэн, Байконурай космодром тээш ниидэн ошоо.

Г. КУРДЯВЦЕВА,
Н. ЖЕЛЕЗНОВ,
(ТАСС-ай тусхай корреспондентнүүд).

Караганда, январиин 17.

АЖАЛАЙ ЖУРАМ УЛАМ БЭХИЖҮҮЛХЭ

арад табан жэлэй даалгаые дүүргэхын тула Коммунистиин хүтэлбэри доро эрмэлзэлтэйгоор ажаллажа байна. ажахын бүхы hалбаринууд хүгжэнэ, манай ороной культурна хэмжээн, саг үргэлжэ hайжарна.

хүн бүхэнэй бүтээсэ ехэ- үнэн зүрхэнhөө ажалла- амжалта туйлагдадагынь Мүнөө үедэ промышлен- үдөө ажахын үйлэдбэри хүгжэжэ, промышленнос- хүтэлбэрилхэ шэнэ гуримай дэжэ байха үедэ ажалай амидал hайжаруулха гэээ ажахые амжалтатай- хүгжөөлгын шухала нүхэсэ- хүн болоно.

мунис парти, Совет гүрэн журам бэхижүүлхэ асуу- үргэлжэ шухалада тоо- оложошье байhаар. Ажа- м гээшэ «социализм бай- гол нүхэсэлынь мүн» гэ- Ленин зааhан юм. (В. И. Хүсэд суглуулбари, том hан 301). Партиин XXIII шиидхэбэринүүд дотор, ленна предприятинууд бо- барилгануудай коллективүү- далис журамтай байхаар жүүлхэ тушаа Тульска об- партийна организациин ажал тухай» асуудалаар ЦК-гай баталан абаhан дотор ажалай журам саа- бэхижүүлхэ шухала за- хараалагданхай.

шадые коммунис үзэл сур- хүмүүжүүлхын тула, пар- Совет гүрэнэй бэелүүлжэ туйлай ехэ ажалынь аша таруулжа байна.

мэришэд болон колхозни- интеллигенциин дийлэнхи ынь өөhэдынгөө уялгые ройнгоо үмэнэ үнэн сэхээр анэ. Табан жэлэй гурбада- й түсэбые болзорhоонь дүүргэлтэ энээниие элеэр нэ. Социалис мүрысөөн, коммунис ёhоор хандахын хүдэлөөн, В. И. Ленинэй р 100 жэлэй ойдо бэлэд- ажалай эдэбхи үүсхэл дээшэ- журам бэхижүүлхэ угаа а боломжо бүхы ажалшад- но.

дэ олониитын аша туhада ха, ажалай журам сахиха совет эрхэтэдэй конституци хараалагдаhан шухала уял- н болоно. Ажалай социа- урам сахихын тула пред- болон эмхи зургаануудта доhон ажалай гурим үнэн бэелүүлхэ шухала. Ажалай журам саг үргэлжэ бэхижүүлхэ гуримууд ажалай эрхэ тухай гол шухала бүхы дүримүүд дотор бэшээтэй.

Түсэблэлгын, экономическа талаарнь урмашуулгын шэнэ гурим ажалай журам бэхижүүлхэ хэрэгтэ hайнаар нүлөөлhэн байна. Энэ гурим предприятиингаа ажал хүдэлмэри hайжаруулха хэрэгтэнь коллективэй харюусалга дээшэлүүлнэ, предприятиин коллективэй, тэндэ ажалладаг хүн бүхэнэй аша туhые хараадаа абалсана, бүтээсэ ехэтэйгээр ажалладаг хүнүүдые урмашуулха арга предприятиин захиргаанда, профсоюзай эмхинүүдтэ олгодог байна, гадна журам муутайгаар ажалладаг хүнүүдые хэhээхэ арга олгоно.

Предприятинууд, барилганууд болон организацинуудта ажалай журам бэхижүүлхэ талаар Советүүдэй ажахын, захиргаанай органууд, республикын ниитын эмхинүүд ехэ ажал хэжэ байна гэжэ предприятинууд, эмхи зургаанууд болон ажахынуудта хэгдэhэн шалгалта, сүүд, прокуратурын ажал шэнжэлэн харалга гэршэлжэ үгэнэ. Хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ажаллаха эрхэ байдалые таатай зохид болгохо, ажалшадай ажаhуудал hайжаруулха талаар зохихо хэмжээнүүд бэелүүлэгдээ.

hүүлэй жэлнүүдтэ авиационно, прибор бүтээлгын заводуудай, Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай, Галуута-Нуурай шахтоуправлениин, нарин сэмбын фабрикын, «Теплоприбор», «Электромашина» заводуудай хүтэлбэрилэгшэд, ниитын эмхинүүд ажалай журам бэхижүүлхэ талаар ехэ ажал хэhэн байна. Эдэ коллективүүдтэ хүмүүжүүлгын ехэ ажал хэгдэнэ, хуули хүндэлдэг. ажалай журам сахидаг байхаар хүнүүд хүмүүжүүлэгдэнэ гэжэ шэнжэлэлгэ тодоруулаа.

Дээрэ дурсагдаhан предприятинуудай коллективүүдтэ ажалдаа гээгдэхэ, ажалай журам хазагайруулха баримтанууд нилээд үсөөрөө, зарим цехүүд болон таhагуудтань ажалдаа гээгдэлгэ бүхыдөө шахуу усадхагдаа.

Ажалые зүбөөр эмхидхээд, үйлэдбэриин бүхы участогуудые холбоо барисаатай болгоод байгаа hаа, ажалай бүтээсэ нилээд дээшэлжэ, түхеэрэлгэнүүдэй миин байлга хорооогдоно гэжэ дээрэ дурсагдаhан предприятинуудай жэшээ дээрэhээ элирэн харагдана.

Гэхэтэй хамта олохон предприяти болон эмхи зургаанuудта ажалай журам үшөөл hула, доторойн гурим хазагайруулагдана, түхеэрэлгэнүүд миин байлгагдана, хүнүүд ажалай үедэ архи ууна гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Ажалдаа хайша хэрэгээр хандадаг, социалис зөөри гамнадаггүй, үйлэдбэриин гурим хазагайруулжа, манай ниитын хэрэгтэ, ажахыдамнай материальна, мүн моральна хохидол ушаруулдаг хүдэлмэрилэгшэд үшөөл үсөөн бэшэ байhаар.

Буряадай барилгын управлениин, барилга-хабсаралгын зарим управленинүүдтэ (начальнигынь нүхэр К. А. Восконянц), «Бурятцелинстрой» трестын зарим предприятинуудта (эрхилэгшэнь нүхэр В. И. Убеев), автоуправлениин ажахынуудта (начальнигынь нүхэр Г. И. Ануев), локомотив-вагон заhабарилгын заводто, леспромхозуудта, мүн арадай ажахын бусад hалбаринуудта ажалай журам hула гээшэ.

Олохон предприятинууд болон ниитын эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд ажалай журам бэхижүүлхын түлөө үшөөл hулаар тэмсэнэ гэжэ тодорхойлогдоhон байна. Журам хазагайруулагшад тушаа зохихо хэмжээнэй ходо абтадаггүй дээрэhээ ажалдаа гарангүй байдаг, ажалай журам бүдүүлигээр эбдэдэг хүнүүд заримдаа хэhээгдэнгүйгөөр үлэшэнэ. Тэдээндэ юрэ аман үгөөр хэлэгдэхэhээ бэшэ, хүмүүжүүлгын ондоо хүдэлмэри хэгдэнэгүй.

Профсоюзна органууд, нүхэрэй сүүдүүд хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ hулаар хабаадуулагдана. Олохон предприяти болон эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд журам хазагайруулагшадай хэрэгые нүхэдэй сүүдүүдтэ, ажалшадай коллективүүдтэ хаража үзүүлхээр дамжуулан үгэхэ арга хүсэд хэрэглэдэггүй байhаар.

Ажалдаа гарадаггүй, архи уудаг хүнүүдтэй хүсэд тэмсэл хэдэггүйhөөнь болоожо, 1-дэхи СМУ-гай зарим хүдэлмэришэд (начальнигынь нүхэр Алексеев) ажал дээрээ архидана гэхэ гү, али архи уунхай ажалдаа гарана, теэд тэдэниие мастернуудынь ажалhаань үлдэдэггүй байха юм. Культурно-гэгээрэлэй училищиин, соёлой институдай хамтын байрануудые барижа байhан газарнуудые декабриин 10-да шалгахадань, хүдэлмэришэд Зайков, Болонев, Степанов ажал дээрээ hогтуу байгаа. 120 байратай «Восток» гэжэ байшангай барилга дээрэ ажалладаг модошо дархан В. М. Майоров өөдөө гарадаг гэшхүүр дээрэ hогтуу хэбтээ. Мүн тэрэ үдэр үдын hүүлээр хүдэлмэришэд Калинин, Цыбикжапов, Щетинский гэгшэд архидаа. Хүдэлмэришэд Егоров, Овчинников, Иванов гэгшэд 20 үдэрэй турша соо ажалдаа гараагүй. Тэрэ коллективэй 70 гаран хүн 1968 оной туршада хэhээгдэнгүй үлөө.

Сэлэн-Дүүмын заhабарилгын механическа заводой (директорынь нүхэр Санковец) хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай 40 гаран процентнь ажалдаа гарангүйгөөр, ниитын гурим хазагайруулhан байна. Тиинбэшье заводой 103 хүнэй хэhээгдэнгүй үлөө. Заводой хүтэлбэрилэгшэд болон ниитын эмхинүүд архи уудаг, ажалдаа гарангүй байдаг хүнүүдтэ тэсэмгэйгээр хандадаг, ойлгууламжын хүдэлмэри мүртэйгөөр хэдэггүй байна.

Худалдаа наймаанай, гэгээрэлэй, хүн зоной ажаhуудалай эрилтэ хангадаг министерствэнүүдэй аппарадта, Буркоопсоюзда ажалай журам сахигданагүй, хүнүүд ажалдаа гээгдэнэ гэжэ элирүүлэгдээ. «Бурятгражданпроект» гэжэ институтда шалгалтын болохо үдэр 36 хүнэйнь хахад час шахуу ажалдаа гээгдээ. Ажалай журам бэхижүүлхын, үйлэдбэри дээрээ, мүн олоной газарта гурим сахихын түлөө тэмсэл хэлгэдэ ажалшадые хабаадуулха гээшэ шиидхэхы удха шанартай гэжэ КПСС-эй Центральна Комитет Тульска область тушаа абаhан тогтоол дотороо хэлэhэн юм. Ажалшадай суглаанууд хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ ехэ удха шанартай гэжэ заагдаhан байгаа. Иимэ арганууд Петропавловкын автотранспортна предприятида оройдоошье хэрэглэгдэдэггүй байна. Эндэ хүдэлдэг гурбан хүн бүхэнэй нэгэнийнь ажалдаа гаранагүй. Архи уунхай машина жолоодожо ябаhан 16 хүн эрхэеэ хаhагдаа, гурбан хүн гэмтэ хэрэг хэhэн байна. Тэрэ предприятиие даагша нүхэр Якимов зэмэтэйшүүлые суглаан дээрэ хэhээхын орондо, өөрынгөө эрхээр ажалhаань гаргаhан, 31 хүндэ зэмэ тохоhон байна.

Ажал дээрээ журамтай hайнаар ажаллахаhаа гадна, ниитын гурим сахиха гээшэ угаа шухала. Ажалдаа гарадаггүй хойрог зонуудай олонхинь ниитын гурим хазагайруулна. Хулиган ааша гаргаhан зонуудые захиргаанай, хуулиин харюусалгада хабаадуулхаhаа гадна материальна, мүн ондоошье харюусалгада хабаадуулха шухала гэжэ «хулиган ааша гаргаhанай түлөө харюусалга дээшэлүүлхэ тухай» асуудалаар 1966 оной июлиин 26-да СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй баталан абаhан Указ дотор хэлэгдэнэ. Ниитын журам эбдэдэг, архи уудаг, ажалдаа гарадаггүй хүнүүдые хэhээхэ талаар ехэ эрхэ предприяти болон эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдтэ үгтэнхэй. Предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд зэмэдэ ороhон хүнүүдтэ шан үгэлгые болюулха, байра абалгыень хойшолуулха, хүнгэлэлтэтэй путёвко үгэлгэhөө арсаха гэхэ мэтэ эрхэтэй болоо.

Эдэ хэмжээнүүдые зүбөөр хэрэглээд байбал, журам хазагайруулагшадта hайнаар нүлөөлхэ байна, гэхэ зуура, эдэ хэмжээнүүд хэрэглэгдэнэгүй гэхэ гү, али буруугаар хэрэглэгдэнэ.

Гэр байра баридаг комбинадта, мяха-консервын комбинадта, хирпиисын заводто, нэгэдэхи, наймадахи барилга-хабсаралгын управленинүүдтэ ажалай журам хазагайруулhан хүнүүдтэ шан үгтэнэ гэжэ элирүүлэгдээ. Эдэ баримтанууд юу гэршэлэн харуулнаб гэхэдэ, зарим предприятинуудай, ниитын эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд хулиган ааша гаргадаг, архи уудаг хүнүүдтэ тэсэмгэйгээр хандадаг байhыень гэршэлнэ.

Предприятинууд болон барилганuудта эмхи гурим тогтоохын түлөө, хүдэлмэриин үдэрэй туршада хүн бүхэнэй бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллахын түлөө, ажалай журам hайжаруулхын түлөө предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, цех болон участогуудай начальнигуудай, мастернууд болон бригадирнуудай харюусалга дээшэлүүлхэ гээшэ угаа шухала.

Ажалай журам, хуули эбдэгшэдые бидэнэр тон шангаар хэhээхэ ёhотойбди.

Совет гүрэнэй гаргаhан хуулинуудые эрхэтэн бүхэнэй хүндэлдэг байхаар хүмүүжүүлхэ гээшэ партийна, совет органуудай, олониитын шухала зорилгонуудай нэгэн юм.

Б. ЦЫДЕНЖАПОВ,
Буряадай АССР-эй прокурор, гүрэнэй юстициин III-дахи классай советник.



1.200.000 киловатт-час хүсэтэй Гусиноозерскын ГРЭС баригдажа эхилбэ. Хэдэн олон мэргэжэлтэй хүдэлмэришэд эндэ хүдэлжэ, хараалагдаhан түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэхээр эрмэлзэнхэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ГРЭС-эй эхин hуури табилсаhан «Востокэнерго» трестын барилгын участогай хүтэлбэрилэгшэ А. Брянский, геодезист В. Доленко, барилгашадай бригадир Ю. Соколов гэгшэд ажал тухайгаа зүбшэжэ байна.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

„БУРЯАД ҮНЭНДЭ“ БЭШЭhЭНЭЙ hҮҮЛЭЭР

„МАРТАГДАШАhАН ФЕРМЭ“

Иимэ гаршагтай статья манай газетын октябриин 18-най номерто толилогдоhон юм.

Статья соо «Сэлэнгын аймагай «Эрдэм» колхозой Повородой hаалиин фермын үнеэн бүриhөө миин 866 килограмм hүн hаагдаа. Энэнь зунай зүлгэ ногооной үедэ үнеэн бүриhөө хоёрхон килограмм hүн hаагдаhан болоно. Мүн hү hаалиин яагаад доошолhон тухай, hаалишад, малшадай дунда ажалай журамай hула дээрэhээ иимэ байдал тохёолдоо» гэжэ хэлэгдэhэн байгаа.

«Статья соо хэлэгдэhэн баримтанууд шалгажа үзэхэдэ зүб байба. Дурсагдагша статья колхозой парткомой зүблөөн дээрэ харагдажа, тодорхой даабари үгтэhэн байна. Колхозой отделениие эрхилэгшэ В. М. Семенов өөрынгөө даажа ябаhан ажалда харюусалгагүйгөөр хандаа гэжэ шүүмжэлэгдээ. Тиин В. И. Семенов статья соо хэлэгдэhэн дутуу дундануудаа зайсуулжа, hү hаалиа дээшэлүүлхэ уялга абаhан юм. Мүнөө үедэ фермын hаалишад, малшадай дунда ажалай журам hайжаруулагдаа. Мүн эндэ малай гаргалха ябадал зайсуулагдаhан, hү hаалинь хоёр дахин дээшэлhэн байна» гэжэ түс колхозой парткомой секретарь Г. Балданов манай редакцида мэдээсэбэ.



АН ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

н-Үдын «Индпошив» нэгэ- хүдэлмэришэн, коммунис й ударник Галина Лаперди- у Ленинэй түрэhөөр 100 жэ- хүндэлэлэй социалис мү- дэ оролсожо, ажалай hайн туйлана. ВЛКСМ-эй гэ- Лапердина үнгэрhэн жэлэйн- эбые 11 hара соо hайн ша- гаар дүүргэhэн юм. Түсэбтэ жэлэй дүрбэдэхи жэлэй даа- нүхэр Лапердина 10 hара үргэхэ гэhэн социалис уялга мүнөө шударгы hайнаар жа байнхай. Галина үдэ- икумэй гурбадахи курсда р hуралсана. Зураг дээрэ: Лапердина.

Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

ПЕНСИОНЕРНҮҮДЭЙ АША ТУhАДА

Хүдэлжэ байhан наhажаал пенсионернүүдтэ, предприяти, учреждени болон эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдтэ Социальна тэдхэмжын министерство иигэжэ мэдүүлнэ. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1968 оной декабриин 23-да гаргаhан тогтоолой үндэhөөр «Үйлэдбэридэ, ажал хүдэлмэридэ ябадаг пенсионернүүдые материальна талаар урмашуулха тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1964 оной февралиин 26-да гаргаhан тогтоол 1969 оной турша соо хүсэндөө үлэхэ. Гадна пенсидэ гараhан аад, медицинскэ сестрагаар, санитараар, эмнэлгын газарта, интернат-байшангуудта пяняар хүдэлдэг, курортнуудай байдаг газарта эдеэ хоолой, худалдаа наймаанай хүдэлмэридэ хабаадуулагдадаг, мүнгэ зөөриин лотерейн биледүүдые худалдадаг, жэмэстэ болон городой эдеэ хуряалгада ябадаг пенсионернүүдтэ түс тогтоол мүн лэ хабаатай.

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1968 оной сентябриин 27-то гараhан тогтоолой ёhоор, түмэр замаар, город хоорондын автобусоор октябриин 1-hээ майн 15 болотор ябахадаа, 50 процент бага түлбэри түлэхэ:

Эсэгэ ороноо хамгаалгын болон граждан дайнда хабаадаhан инвалидууд, СССР гүрэнөө хамгаалан шархатаhан, ехээр гэмтэhэн, сэрэгэй болон дотоодын хэрэгэй министерствэдэ алба хэhэн инвалидууд; ажал хэжэ байhаар инвалид болгошод; сэрэгэй алба хэжэ байhаар гү, али дотоодын хэрэгэй Министерствын таhагта хүдэлжэ ябаhаар үбшэлжэ инвалид болгошод;

Бага наhанhаа хойшо инвалид аад, гүрэнэй пенси гү, али тэдхэмжэ абагшад;

Нэгэдэхи шатын инвалидуудые абажа ябагшад (инвалидай нэгэ хүн).

Үндэр наhатайшуулай, инвалидуудай интернат-байшанда байгаад, гүрэнэй бүрин тэдхэмжэ дээрэ ябагшад.

1969 оной январиин 1 болотор үгтэhэн пенсионно үнэмшэлгэтэй инвалидуудта 50 процентээр бага түлбэри түлэхэ.

С. ХОМОСОВ,
Буряадай АССР-эй Социальна тэдхэмжын министрэй орлогшо.



Ехэ-Куналей hууринай хүн зон Г. Е. Мальцев тухай магтаалай үгэнүүдые хэлэдэг. Нүхэр Мальцев Улаан-Үдын аймагай эрхим киномеханигуудай нэгэн болоно. Кинофильмнүүдые таhалгаряагүйгөөр, hайнаар харуулжа, нютагайнгаа хүн зоной магтаал хүндэдэ тэрэ хүртэнхэй. Зураг дээрэ: киномеханик Г. Е. Мальцев.

А. КНЯЗЕВАЙ фото.

МИНЬ ЖАРГАЛАА ОЛОБ

Индохитадай коммунис парти эмхидхэн байгуулагшадай нэгэн —Ле Фонгын портрет Ханойдохи революциин музей соо байдаг. 1942 ондо Кундау арал дээрэ колонизаторнуудаар саазалагдаhан вьетнам коммунистын богонихон намтар баатаршалгын нилээд олон хуудаhануудтай.

Ле Фонгын hамган ба соратнигынь байhан, Зүүн зүгэй эхэнэрэй хурса, сэбэр шарайтай Нгуен Тхи Минь Хай гэгшын фото-зураг мүн энэ музейдэ бии. Тэрэ халаа Сайгондохи партийна комитедые хүтэлбэрилдэг байгаа. Нам Кила болоhон суута восстаниин шэн зоригтой хүтэлбэрилэгшэ байhан.

Тхи Минь Хайдашье гашуудалта ушар тохёолдоо. Энэ эрэлхэг патриот эхэнэр түрэл арадайнгаа эрхэ сүлөөгэй түлөө, дайсанай бомбын муухай абяа дуулангүйгөөр басаганайнгаа ехэ болохынь түлөө ами наhаяа үгөө.

Басаганиинь... Заахан басаганиинь хаанаб даа, hайн сэдьхэлтэй хүнүүдэй дунда үлөөд, эхэнь мүртэй хараагүй бэлэй: түрэhөөр хэдыхэн хоноод байхадань, басагаяа ондоо айлда нюуха баатай болоо. Революционернүүдэй басагые полици бэдэрдэг байба. Тагнуулшадай хархис хэрзэгы болол эли: хэрбээ үхибүүень гартаа оруулбалнай, эхэнь үнэн сэхээ хэлэжэ эхилхэ гэжэ hанадаг байгаа. Харин эхэнь, үгэ дуугараагүй, нэгэшье нэрэ нэрлээгүй, бүхы хэhээлтэ гасалангуудые тэсэжэ саазалагдан наhа бараа.

Тэмсэлэй талаар эхынь нүхэд Минииие абараа. Минь хэнэйшье басаган байhанаа мэдэнгүйгөөр үлөө. Сайгондохи үгытэйшүүдэй басагад арба наhанhаа ажаллажа захалдаг. Бишыхан Минь нэгэ чиновнигой гэртэхи зарасань болобо. Амhарта, хубсаhа, поол угаадаг, унтари дэбдихэр заhадаг, кофе хэжэ эзэндээ аягалдаг, үхибүүдыень харуулhалдаг байгаа.

Гэнтэ хубилалта болошобо. Нэгэ эхэнэр ерээд, Минииие үйлсэтэ дуудан асаржа, эхэ эсэгэ тухайдань хөөрэбэ. Тэрээн тухай хэндэшье хэлэнгүй, нюужа ябахыень мүнөөхи эхэнэр шангаханаар захиhан байна. Эсэргүүсэлтын сэрэгшэд hаяар илалта туйлаха, тиихэдэ түрэлхидэйнгөө нүхэдые олохош, эхынгээ хүсэдэгэй ёhоор ажаhуудаг бололгодош туhалха. Илалта хүлеэхэ, нюусаяа сахиха хэрэгтэй. Дуулана гүш, Минь?— гэжэ тэрэ эхэнэр эрид шууд дабтаба.

«Эхымни хани нүхэрынь байгаа хаш...» Эхэтэймни хөөрэлдэhэн, гарыень бариhан, нюдэ уруунь сэхэ хараhан байжа болоо» гээд Минь сэдьхэлдээ бодобо. Минь нюураараа сээжэдэнь няалдан тэбэрибэ.

— Ойлгооб, hайн даа. Эхымни түлөө. Ерээдүйн түлөө. Эдэ бүгэдэ түргөөр лэ ерэг, бүтэг. Ойлгоно гүт, би юрэл ажаhуудаг hэм, саашадаа хүлеэдэт болохоб.

Хоёр жэл хүлеэгээ hэн. Эгээ хоёр жэлэй үнгэрөөд байхада. 1954 оной июльдэ Дьенбьенфудэ болоhон hүрөөтэ тулалдаанай дорьбоон Сайгондо зэдэлбэ. Минь чиновнигой гэрhээ гаража ябашоо. Түрэлхидэйнь хани нүхэд сүлөөлэгдэhэн райондо аблашаад, тэндэhээ Хойто Вьетнам ошобо. Ханойдо Минь hайн сэдьхэлтэй эсэгэ, энэрхы эхые олоо—Вьетнамай Демократическа Республикын эрхэтэн болоо.

...Мүнөө Ханойдохи политехническэ институдай механическа факультедэй студентка болоhон Минь эдэ бүгэдэн тухай хөөрэжэ үгэбэ. Эхэдээл адли гоё сэбэр болонхой. Жаргалтайшье. Сүлөөтэ. бэеэ даанхай ороной патриоткын баяр баясхалан тэрэнэй зүрхэ сэдьхэлые дулаасуулна.

Миньтэй институдтань уулзабабди. Хэдэн хоногоор Джунглиhаа гаража ерэhэн байба. Ниислэлhээ нүүжэ ошоhон факультедынь тэндэ байрланхай юм. Джунглида студентнүүдэй бамбугаар өөhэдынь городок бариhан тухайда Минь омогтой хүхюунээр хөөрэнэ.

Манай дунда муу hурадаг студент байхагүй,— гэжэ Минь үргэлжэлүүлбэ. Мэргэжэлээ hайнаар шудалхые оролдонобди. Эрдэмтэй, дуршалтай хүнүүд республикадамнай мүнөө тон хэрэгтэй. Тэрэшэлэн хүбүүд, басагад эрхимээр буудажашье hурана. Хэрбээ хэрэгтэй гараа hаань, буугаа гартаа барин бодожо, Вьетнамаа эзэрхэг түримхэйшүүлhээ хамгаалжа шадахабди.

— Минь, хубиин жаргал шамда бии гү?

Басаган аягүйрхэбэ.

— Мүнөө тэрэ мэтые hанаха саг бэшэ лаб даа...

— Тиигэбэ ябашье?

— Амараг нүхэрни медицинын факультедэй студент. Болгарида hурана. Хоёр жэл болоод хоюулан hуралсалаа дүүргэхэбди.

— Тиихэдэ түрэ найр болохо гү?

— Болохо даа, айлшалжа ерээрэйт.

— Гэрлэхэ хүтнэй хэн гэжэ нэрэтэйб?

— Намдаал адли нэрэтэй, Минь. Хүсэдөөр-Нгуен Зуй Минь.

Институдай байшангай дабхагар хушалта өөдэ гарабабди. Тэрээн дээрэнь — зенитнэ пулемедүүд тодхогдонхой. Зенитчигүүд — солдадуул Минииие баяртайгаар амаршалбад.

— Өө-ө!, шамайе бултадаа мэдэнэл!

— Мэдэнгүй яахаб. Минии нүхэд, студентнэр ха юм.

Манай урда гоё hайхан хотын түхэл шарай, наркнуу[...] нуурнууд чэмжынэ.

— Харагты, тээ тэрэ[...] люциин музей! — гээд М[...] хюунээр дуугарба. Хано[...] тунажа байhан будан ма[...] удаахан шэртэн хаража [...] аалиханаар иигэжэ хэл[...]

— Эхэ, эсэгээ оройл[...] гүйб. Ханой эрэхэдэмни [...] фото-зурагуудые харуул[...] Тэдээн тухайда hанажа [...] Баярлаха сагтаа, иланга[...] дэ юумэнтэй ушархадаа[...] нэй турасхаал бэеэ шан[...] барьяд ябахые уялгалдаг[...] зүүдэндээ хоёо үзэдэгби[...] ра, эхынгээ түхэл шара[...] дэндээшье хараагүйб. Ха[...] минии эхэ ха гэжэ тухай[...] hүүдэрынь лэ харадагби...

Би эжэлүүдгүй бар[...] эхынгээ нюур шарайе м[...] гээшэ ямар ехэ гашуу[...] Вьетнамай үхибүүд тухай[...] түрэбэ — тон олонойнь [...] американ бомбоhоо на[...] ха юм: поли дээрэ ажалл[...] hан тариашадшье, станог[...] мэрилжэ байhан хүдэл[...] шье, зенитнэ зэбсэгэй [...] жагсаhан солдадуудшье.

Үхибүүд эхынгээ бол[...] шарайе мэдэхэ, hанаха [...] Үхибүүнэйнгээ үлгы дэ[...] гойжо байhан эхын ар[...] хан хэтэ мүнхэдөө ба[...] эхын дурасхаалые үх[...] хэншье хаhаха эрхэгүй. Х[...] гэтэ Минь шэнги залууха[...] эхэ эсэгэнэрынь үхибүүдэ[...] лай түлөө гэмсэлдэ жагс[...] ха юм. Үхибүүд жаргал[...] урган хүмүүжэхэ ёhотой.

Ирина ЛЕВЧЕ[...]
уран зохёолшо, Сов[...]
Союзай Г[...]
(А[...])

Ханой — Москва.

УГЛӨӨ БУРИ

НЮТАГ НЮТАГАЙ hОНИН

Эртүүр гэрэйнгээ хүдэлмэринэ хэжэ дүүргэмсээрээ, «Улаан Ахa» колхозой почтальон Ринчин Базаровна Балданова хэлхеэ холбоонойнгоо отделени руу яаралтайхан гэнхэлдэг. Юуб гэхэдэ, тэрэ үдэр бүриингөө газетэ, журналнуудые удаарууланагүй уншагшадтань хүргэхэ ёhотой бшуу.

Ринчин Базаровнагай хэлхеэ холбооной таhагта почтальоноор хүдэлжэ эхилhээр оройдоол табан жэл үнгэрөө. Теэд энээхэн хугасаа соо энэ нүхэрэймнай хэhэн ажалынь аргагүй ехэ. Тэрэнэй түрүүшынь жэлнүүдтэ тус ажахыда үсөөхэн колхозчнигууд хэблэл захидаг байhан юм. Харин мүнөө тиимэ бэшэ. Эндэ ажаhуугшадай захил жэлhээ жэлдэ улам олошоржо, Ринчин абгайн үргэлдэг сүүмхэ нилээдгүй эузааржа эхилээ.

Хэнэйшье мэдэhээр энэ ганса почтальоной ябуулhан хүдэлмэриhөө дулдыдадаг гээшэ.

— Хэблэл захилгын үедэ Ринчин Базаровна айл бүхэндэ алгадгүй ошожо, ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулдаг заншалтай. Эгээл тиимэhээнь мүнөө айлнууд тус тустаа хоёр гурбан янзын газетэ, журналнуудые уншадаг болонхой, —гээд, тэндэхид хөөрэнэ.

Н. ХАЗАГАЕВ.

ҮБЭЛЭЙ СПАРТАКИАДЫЕ УГТУУЛАН

Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй залуушуул үбэлэй IX спартакиадада hайнаар бэлдэжэ байна. Тээсгэн заводой арбан дүрбэн команда, хамта 180 залуушуул спортын мүрысөөнүүдтэ хабаадаа. Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ үнгэргэгдэhэн конькишадай мүрысөөн hонирхолтойгоор үнгэрбэ.

Команданууд хоорондын мүрысөөндэ заводоуправлениин залуушуул (комсоргнь В. Третьяков) нэгэдэхи hуури эзэлээ. Хоёрдохи, гурбадахи hууринуудта локомотив хабсаралгын, дизельнэ цехүүдэй залуушуул гараа. Өөhэд хоорондын мүрысөөндэ: эрэшүүлэй дундаhаа заводой технолот Владимир Неродов 100, 500 метрэй зайда урилдахадаа илаhан байна. Эхэнэрнүүдэй дундаhаа 100 метрэй зайда электромашинна цехэй ажалшан Наташа Сидоренко, 500 метрэй зайда локомотив хабсаралгын цехэй — Татьяна Каховская илаба.

Мүн энэ үдэр үбэлэй спартакиадада бэлэдхэл болгон санашадай, хоккеистнүүдэй, волейбол болон баскетболистнуудай дунда мүрысөөн үнгэргэгдөө. Эдэ мүрысөөнүүдтэ түрүү hуури эзэлhэн команданууд болон спортсменүүд IX спартакиадада хабаадаха юм.

В. БОДРОВ.

МАНАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

СЭНХИР ЭКРАНУУД ОЛОШОРХОНЬ

— Мүнөө жэлдэ ямар аймагуудаар телевизионно реттрансляторнууд тодхогдохоб? — гэhэн иимэ асуудалаар манай корреспондент СССР-эй Хэлхеэ холбооной министерствын Буряадай управлениин радио болон телевидениин ахалагша инженер Анна Николаевна Челпановада хандаhан байна.

Энэ жэлэймнай түрүүшын кварталда Баргажанай аймагай Святой Нос гэжэ хадалиг хахад аралай зүүн талада «ТСА-12/12» гэhэн түхэлэй телевизионно реттранслятор тодхогдохоор хараалагдаhан юм. Теэд мүнөө энэ хүдэлмэримнай үнөө эхилээгүй байhаар. Ушарынь гэхэдэ, тус арал Байгал далай руу ороhон тула хэтдэхэ хүдэлмэринь аргагүй хүшэр болонхой. Тиимэhээ hаядал далайн хүрэжэ тогтоходо, энэ түхеэрэлгээ тодхожо эхилхэбди. Зүгөөр эндэ тодхогдохо реттранслятор Түрхын реттрансляторай дамжуулгые тодон абажа саашань дамжуулха юм.

Тэрэнhээ гадна «ТСА-12/12» түхэлэй телевизионно реттрансляторнууд Сэлэнгын, Загарайн болон Хэжэнгын аймагуудай зарим нютагуудаар тодхогдожо, тэндэ ажаhуугшадта телевизор хараха арга олгохо байна. Харин Хориин аймагай Тээгдэ нютагта бага хүсэтэй «ТСН» маркын реттранслятор тодхогдохо.

— Святой Нос гэжэ хахад арал дээрэ тодхогдохо телевизионно реттранслятор Баргажанай аймагай бүхы нютагые хангажа шадаха гү?

— Үгы. Гансал Баргажанай Адаг тосхониие мүн тэрэнэй захаар оршодог дүтын hууринуудые хангаха байна. Юундэб гэхэдэ, Баргажан hууринай наагуур үндэр хадаар халхалагданхай. Тиимэhээ Святой Нос гэжэ хахад арал дээрэ тодхогдоhон телевизионно реттрансляторай дамжуулганууд хүрэжэ шадахагүй байна.

Зүгөөр бидэнэр тус аймагай тосхон, hууринуудые телевизионно дамжуулгаар хангахын тула үндэр, тэгшэ талмайтай хадануудые нилээдгүй бэдэржэ шэнжэлхэдэмнай, тиимэ таатай зохид газар олдоогүй.

Гэбэшье Святой Нос гэжэ хахад арал дээрэхи телевизионно реттрансляторай тодхогдожо бэлэн боломсоор энэ асуудал шиидхэгдэжэ, ойрын жэлнүүдтэ реттрансляторай аппаратура тодхохо газарнуудынь шэнжэлэгдэхээр хараалагдана. Тиигэжэ энэ гол асуудалай шиидхэгдэмсээр тэндэ ажаhуудаг ажалшад сэнхир экран хараха аргатай болохо байна.

КПЧ-гэй ЦК-гай ПЛЕНУМ

ПРАГА. (ТАСС). Чехословакиин Компартиин ЦК-гай пленум Прагада январиин 17-ной үдэшэ хүдэлмэрёо дүүргээ.

КПЧ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь А. Дубчек пленум дээрэ элидхэл хэhэн байна.

ЧТК агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, орон доторхи политическэ байдалай ба парти доторхи байдалай зарим шухалын шухала асуудалнуудта А. Дубчек тогтожо хэлээ. Партиин нэгэдэмэл ябуулгые ба эмхидхэлэй нэгэдэлые бэхижүүлхэ, КПЧ-гэй ЦК-гай ноябриин болон декабриин пленумүүдэй резолюцинуудые шууд сэхээр бэелүүлэн, партиин хүтэлбэрилхы үүргые бэхижүүлхэ гээшэ бүхы коммунистнуудай, партиин бүхы организацинуудай гол хүсэл оролдолгоёо зорюулха ёhотой түрүүшын ээлжээнэй зорилгонууд болоно. Эдэ резолюцинууд КПЧ-гэй ябуулга хэхэ программые хүгжөөхэ, партиин январиин hүүлээрхи политикые бэелүүлхэ үргэн зам нээжэ үгэнэ гээд А. Дубчек заагаа.

ЧТК агентствын мэдээсэлнүүдэй ёhоор пленумэй хүдэлмэрилжэ ороhон түрүүшын үдэр Д. Кольдер, А. Индра, А. Капек, М. Якеш, Л. Штроугал болон бусад хамта 18 хүн үгэ хэлэhэн байна. Агентствын заапанай ёhоор «КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй энэ оной январиин 3-най мэдүүлгые дэмжэжэ байhанаа үгэ хэлэгшэд бултадаа элирхэйлэн мэдүүлээ. Энэ мэдүүлгэ КПЧ-гэй ЦК-гай ноябриин ба декабриин пленумэй тобшолололнуудые бэелүүлхэ талаар партиин хүдэлмэрилхэ удаан сагай директивэ болоно гэжэ тэдэнэр тоолоно».

Экономическа асуудалнуудта тогтохолоо, эдэниие шиидхэхын тулада заводуудта, түбэй органуудта, бусад бүхы участогуудта тодорхой хүдэлмэри хэхэ хэрэгтэй гээд элидхэлшэ хэлэhэн байна.

Саашадаа социалис байгуулалтада бүхы партиин хүсэлэл оролдолгоёо зорюулхын тулада, ноябриин ба декабриин пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые тойруулан партиие саашадань нягтаар жагсаахын тулада тоосоото hунгуулиин суглаануудые хэрэглэхыень районно комитедүүд болон партийна эхин организацинуудые А. Дубчек уряалаа.

Январиин 17-до пленум дээрэ үгэ хэлэлгэ үргэлжэлүүлэгдээ. Ф. Крайчир, Й. Смрковский, Г. Гусак, М. Праскова болон бусад үгэ хэлэhэн байна.

Үгэ хэлэлгын hүүлээр пленум хадаа Федеральна суглаанай [...] рилжэ эхилhэнтэй дашаа[...] тогтоол, тэрэшэлэн КПЧ-гэ[...] пленумэй резолюциие батал[...]

Федеральна суглаанай [...] шын тушаалда П. Полотк[...] палатын түрүүлэгшын ба [...] на суглаанай түрүүлэгшын [...] орлогшын тушаалда Й. Смр[...] Национальностьнуудай пал[...] рүүлэгшын тушаалда Д. Га[...] партиин кандидадууд бол[...] hанамжалан дурадхаа. Т[...] Федеральна суглаанай ба х[...] тын президиумэй түрүүл[...] орлогшонорой ба гэшүүдэй [...] нуудта кандидадууд дэбжүү[...]

Правительствын түрүүл[...] логшын уялгаhаа П. Пол[...] лөөлхэ тухай дурадхалые [...] hайшаагаа. Энэ тушаалда [...] гэгшын кандидатура дура[...] байна. Национальна обор[...] нистерствын гурэнэй сек[...] тушаалда генерал-лейтенант [...] жагай кандидатура дэбжүүл[...]

Я. Пиллер, О. Пруша Че[...] дастьнуудта партийна хү[...] талаар КПЧ-гэй ЦК-гай бюр[...] ретарьнуудаар hунгагдаа.

КПЧ-гэй ЦК-гай Нэгэдэ[...] тарь А. Дубчек түгэсхэлэй [...]

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО
ХИЛЫН СААНАhАА

Варшавын сүлөөлэгдэhөөр 24 жэлэй ой

ВАРШАВА. (ТАСС). Гитлеровскэ булимтарагшадhаа городойнгоо сүлөөлэгдэhөөр 24 жэлэй ойе варшавынхид январиин 17-до тэмдэглээ. Үдэ багта Варшавын заводууд хуугайлалдажа, энэ гайхамшагта үдэр тухай мэдээсээ гээд ПАП агентство мэдээсэнэ.

Варшавые сүлөөлхын түлөө байлдаануудай үедэ наhа бараhан поляк ба совет солдадуудай кладбищинууд дээрэ, хүн зониие олоор алаhан хюдаhан, мүн Польшын ниислэлэй хүн зоной эсэргүүсэлтын хүдэлөөнэй дайшалхы ябуулгануудай болоhон газарнуудта сэсэгүүд табигдаа.

Убайгүй муухай шиидхэбэри

БЕРЛИН. (ТАСС). Карл Либкнехтдэ, Роза Люксембургда памятник бодхохо газар үгэхэhөө Баруун Берлинэй сенат арсаа гээд АДН агентство дамжуулна. Памятник бариха үүсхэл гаргагшад хэдэн демократическа организацинууд Ландверканал шадар немец хүдэлмэришэн ангиин вождьнорой 50 жэлэй урда тээ харата муухайгаар алуулhан газарта памятник бодхохые hанаашалhан байгаа бшуу.

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ ГАЙХАМШАГ ТУЙЛАЛТА

БЕРЛИН. (ТАСС). Замбуулинай дайда соо Советскэ Союзай хэhэн научна туршалгын амжалтатайгаар түгэсхэгдэhэндэ Германиин Демократическа Республикын хэдэн олон миллион хүн зон угаа ехээр баясаа.

Замбуулинай «Союз-4» ба «Союз-5» гэжэ онгосонуудай ниидэлгэ ленинизмын үзэл сурталай илан мандалга, коммунизм байгуулагша совет арадай габьяа болоно. Советскэ Союзай замбуулинай дайда соо хэhэн шэнэ элитэ ехэ туршалгада зорюулан бэшэгдэhэн бүхы тайлбаринуудай. ГДР-эй олониитын түлөөлэгшэдэй хэлэhэн hанамжануудай удхань иимэ байна.

ПАРИЖ. (ТАСС). «Союз-5» газарта буугаа гэжэ Москвагай радио мэдээсээ» гээд Франс Пресс агентство яаралтайгаар дамжуулаа. Замбуулинай туршалгын түгэсхэгдэhэн тухай ТАСС-ай мэдээсэлэй хүсэд текстые агентство удаань дамжуулhан байна. Советскэ «Союз-4» ба «Союз-5» гэжэ замбуулинай онгосонууд шэнжэлэлгэ хэхэ программаяа хүсэдөөр дүүргээ гээд мэдээсэлнүүд соо онсолон тэмдэглэгдэнэ.

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). Советскэ «Союз-5» гэжэ замбуулинай [...] гэмгүй hайнаар бууhан тухай[...] сэл бүхы Монгол орон дото[...] нөөр дэлгэрэн тараа.

Совет космонавтикын шэ[...] томо амжалтануудаар бидэнэ[...] эрдэмтэд, ехээр баясанайди[...] голой эрдэмтэ астроном [...] МОНЦАМЭ агентствын коррес[...] тэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлээ[...] линай дайдые шэнжэлхын [...] газарые тойрон дабшадаг на[...] боратори байгуулха мүнөө [...] болоно.

ВЬЕТНАМ ТУШАА ДҮРБЭН ТАЛЫН ЗҮБЛӨӨН НЭЭГДЭБЭ

ПАРИЖ. (ТАСС). Вьетнам тушаа дүрбэн талын зүблөөн эндэ январиин 18-да хүдэлмэрёо эхилээ. ДРВ-гэй, Урда Вьетнамай НФО-гой, США-гай ба Сайгоной захиргаанай делегацинууд зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадана.

КОШИЦЕ ГОРОДЫЕ СҮЛӨӨЛЭЛГЫН ОЙ

ПРАГА. (ТАСС). Фашис булимтарагшадhаа Кошице городой сүлөөлэгдэhөөр 24 жэлэй ой январиин 17-до гүйсэбэ. ЧТК агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор Кошице городто энэ ушарта зорюулагдан, Сүлөөлэгшэдэй талмай дээрэ шаналалай ёhолол болоо. Городые сүлөөлхын түлөө болоhон байлдаануудай үедэ наhа бараhан совет сэрэгшэдэй дурасхаалда энэ ёhолол зорюулагдаhан байна. Зүүн Словацка областиин олониитын түлөөлэгшэд, Ужгород хотоhоо ерэhэн айлшад ёhолол дээрэ байлсаа.

ФРАНЦИИН КОМПАРТИИН ПОЛИТБЮРОГОЙ МЭДҮҮЛГЭ

ПАРИЖ. (ТАСС). Францин Коммунис партиин политбюро мэдүүлгэ толилжо, партийна зэргые саашадань бэхижүүлгэ шухала байhан тухай онсолон тэмдэглээ. Социализм тээшэ урагшаа амжалтатайгаар дабшахын тулада өөhэдэйнь тэмсэлые эмхидхэдэг, өөhэдыень хүтэлбэрилдэг, бүхы хүдэлмэришэдэй ба демократическа хүсэнүүдэй холбоо байгуулха, капиталис монополинуудай эзэрхэлгэдэ эсэргүүсэдэг бүхы социальна бүлэгүүдые нэгэдүүлхэ оролдолго гаргадаг революционно парти ажалшадта хэрэгтэй гээд мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ. Иимэ парти бии. Энэ хадаа Франциин Коммунис парти болоно.

1968 оной туршада соо ФКП-гэй зэргэдэ 55 мянган шэнэ гэшүүн абтаа, энэ жэлдэ үшөө хэдэн мянган хүн партиин гэшүүн болоhон байна. Коммунис партиин зэргые саашадань бэхижүүлхэ үргэн арга боломжо Францида бии гэжэ Политбюро заана гээд, мэдүүлгэ соо тэмдэглэгдэhэн байна.

Урда Вьетнамай НФО-гой делегациие толгойлогшын орлогшын мэдүү[...]

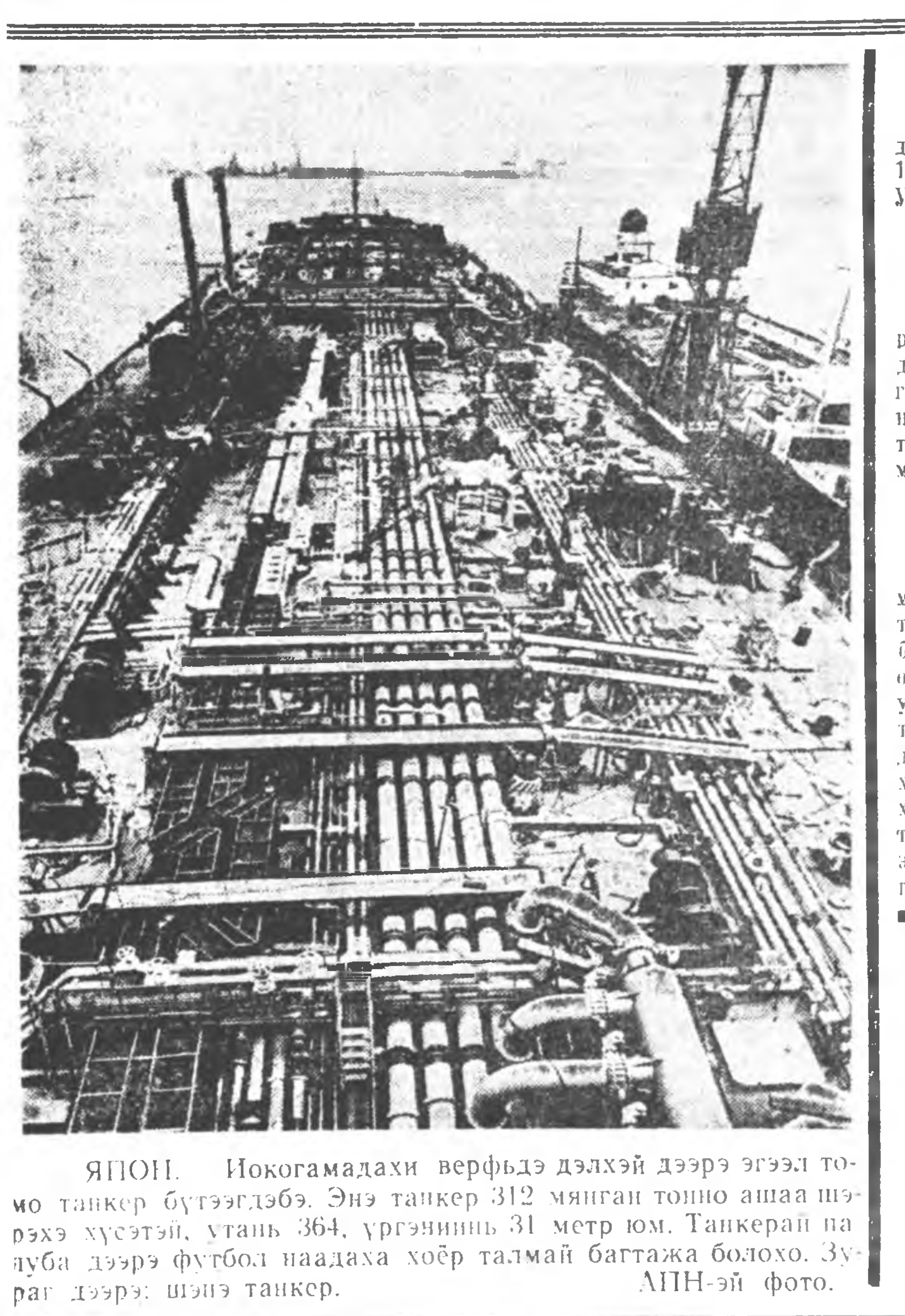
ПАРИЖ. (ТАСС). Вьетнам тушаа Парижэдэхи зүблөөнэй түрүүшын заседаниин нээгдэлгэтэй дашарамдуулан, Урда Вьетнамай Национальна сүлөөрэлгын фронтын делегациие толгойлогшын орлогшо Чан Хоай Нам январиин 17-до эндэ пресс-конференци үнгэргөө.

Вьетнамай асуудалые политическэ талаар зүбөөр шиидхэхэ гээшэ дэлхэйн олониитын ехээр хүлеэжэ байhан энэ зүблөөнэй зорилгонь болоно. Хэрбээ Холбоото Штадуудаар дэмжэгдэдэг Сайгоной туhамаршадай захиргаанай хойноо булэалдалгын hаад ушаруулаагүй hаа, энэ зүблөөн hураггүй эртүүр эхилжэ шадаха байгаа» гээд Чан Хоай Нам мэдүүлээ. Вьетнамай Демократическа Республикын ба Урда Вьетнамай Национальна сүлөөрэлгын фронтын делегацинуудай саг үргэлжын оролдолго гаргаhанай, тэдэнэрэй таарамжатай ба зүб зүйтэй түрадхалнуудые оруулhанай ашаар дүрбэн делегациин зүблөөн эхилхэнь тиихэдээ Урда Вьетнамай НФО-гой хүсэд зүбшөөлтэй ба hайшаалтайгаар ДРВ-гэй делегациин урда тээнь турадхаhанай ёhоор хэлсээ хэгшэд түхэреэн стол тойрон hууха юм гээд Чан Хоай Нам тэмдэглээ.

Женевскэ хэлсээнүүдые булэуулигээр эблэн, США Урда Вьетнамда 14 жэл соо эзэрхэг түримхэй дайн байлдаа хэжэ байна гээд Урда Вьетнамай НФО-гой делегациин түлөөлэгшэ онсолон тэмдэглээ. Энэ империалис эзэрхэг түримхэй ябуулгые дары түргэнөөр болюулха эрилтэ бидэнэр хэнэбди. Вьетнам арад, Америкын Холбоото Штадуудтахи түрүү үзэл бодолто олониитэ, дэлхэйн бүхы оронуудай эрхэ сүлөөдэ дуратай арадууд энэ хуулита эрилтэ хэ[...] Вьетнамай арадай тэмсэ[...] сэхэ ба болото хүгэдөөрил[...] хидхэгшэ Урда Вьетнамай П[...] рижэдэхи дүрбэн талын з[...] өөрынгөө 1968 оной ноябри[...] табан пунктhаа бүридэhэн [...] мын үндэhөөр хабаадаха ба[...] Чан Хоай Нам тэмдэглээ.

Урда Вьетнамай арада[...] ехээр таларханхыень. Вь[...] эсэргүү эзэрхэг түримхэй [...] дары гүргэнөөр, хүсэдөөр б[...] тухай США-гай правите[...] эрилтэ хахынь Урда Вь[...] Национальна сүлөөрэлгын [...] уряална гээд Чан Хоай Нам [...]лээ.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕ[...]



ЯПОН. Иокогамадахи верфьдэ дэлхэй дээрэ эгээл томо танкер бүтээгдэбэ. Энэ танкер 312 мянган тонно ашаа шэрэхэ хүсэтэй, утань 364, үргэнинь 31 метр юм. Танкерай палуба дээрэ футбол наадаха хоёр талмай багтажа болохо. Зураг дээрэ: шэнэ танкер.

АПН-эй фото.

«ПРАВДА БУРЯТИИ» МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Нэгэдэхи хуудаhанда: «Арадай зөөридэ эзэн ёhоор хандаха» гэhэн түрүү бэшэг. «Союз-4», «Союз-5» онгосонуудай ниидэлгэ тухай ТАСС-ай материалнууд. Информацинууд.

Хоёрдохи хуудаhанда: «Маха үйлэдбэрилгэдэ — үдэр бүриин анхарал» гэhэн КПСС-эй обкомой секретарь Н. Е. Медведевэй статья. Түрэл орон доторнай.

Гурбадахи хуудаhанда: Совет эрдэм техникын шэнэ илалта тухай ТАСС-ай корреспондентнүүдэй материалнууд. Хилын саанаhаа абтаhан мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: Спортын hонин. Репортаж. Улаан-Үдын горсоведэй тогтоол. Соносхолнууд.

САГАЙ УЛАРИЛ

Улаан-Үдын авиаметстанциин мэдээсэhэнэй ёhоор, мүнөөдэр республика доторнай бага зэргэ үүлэтэйшэг байха, Байгал шадарай ба хойто аймагуудта саhан орохо. Бусад нютагуудта саhан орохогүй. Баруун урда зүгhөө hулахanaар hалхилха. Байгал шадарай ба хойто аймагуудта 27—32, бусад нютагуудта 21—26, Улаан-Үдэдэ hүниндөө 33—35, үдэрынь 23—25 градус хүйтэн байха.

Манай адрес, телефонууд

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны. редактора — 54[...] приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора [...] 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря — 66[...] отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства — 64[...] 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности [...] строительства — 61-35, советского строительства и быта — 69[...] культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67-81, [...] формации — 34-05, общественная приемная — 56-62, машин[...] бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров БурАССР

Н-00327

Зак. № 45.